

በዘመን ንጉሥ ብልጣሶር ለእሙ ሀለጢ
 ገብረ መርዳዊ ወኢዮብ አርድእተ ነጋሢ ክርስቶስ
 ወእመ ርእዩ አጽባዕተ በአረፍተ ቤት ይቡስ፤
 ዕፃ ንትፋሰስ እምተባህሉ፤
 ወይርከባ ለዘይረከባ በዛቲ ለንግሥ፤
 ዛቲ እስመ አሐቲ
 ወኢሀለውዋ ምንተ አምትንተ ሥጋ ወሥርወ ርእስ፤
 ባሕቱ እምዐጸቦሙ አስተጽንዖታ ለነፍስ፤
 እስመ ለክልኤቱ ኢተውሀቦሙ ጥበበ እደ ተግስ ዲዲ
 ሞስ፤
 ወእመ እንታከቲ አጽባዕት እንተ ትገሥሥ
 በዓለ አጽባዕት እጭቀደዋሙ በነሢኢታ እምላዕለ ናሕስ፤

ትርጉም

የንጉስ ክርስቶስ ተግሪዎች ገብረ መርአዊና
 ኢዮብ በንጉስ ብልጣሶር ዘመን ቢኖሩ
 በደረቅ ቤት ግድግዳም ጣቶችን ቢያዩ፤
 እጣ እንጣጣል ይችንም በንግስ
 የሚያገኛት ያግኛን በተባባሉ ነበር፤
 ይችው አንዲት ናትና፤
 የሰጋ ጅግትና የራስ ስርም ምንም የሷትምና፤
 ነገር ግን ነፍስ) ጣጥናት በጨነቃቸው ነበር፤
 ዲዲሞስ የተባለ የተግስ እጅ ጥበብ ለሁለቱ አልተሰጣቸ
 ውምና፤
 ያች ጣሳም የምትጻስስ ብትሆን ኖሮ
 ባለ ጣት እሷን ከግንብ ላይ በመያዝ በቀደማቸው ነበር።

ምስጢር

እያብና ገብረ ክርስቶስ ጣቶቻቸው በደዌ ስጋ ስለተቆረጡ በብልጣሶር ግድግዳ ላይ «ግን ቲቄልን» በፃፈችው ድብቅ ጣት እንደሚሻመብትና ጣቲቱ የምትዳስስ ብትሆንም ሌላ ባለጣት እንደ ሚቀድማቸው በማመልከትና እነርሱም በመቆረጥ እንደ ተማሰ ሀዋርያ አለመሆናቸውን በመግለጥ ትኔው ተመስጥሯል።

ታሪክ

ብልጣሶር የናቡከደነፆር ልጅ ነው፤ ለመኳንንቱ ታላቅ ግብዣ አደረገ። አባቱ በኢየሩሳሌም ከእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ዘርፎ የወሰዳቸውን የብርና የወርቅ እቃዎች መኳንንቱና ወይዛዝርቱ እቁባቶቹና ሚስቶቹ የወይን ጠጅ ጠጡባቸው። ያን ጊዜ አምላክ ተቆጥቶ የሰው እጅ አምሳል ጣቶች በቤቱ ግድግዳ ልስን ላይ ሲፅፉ በህልሙ አያቸው። በዚህ በጣም ታወከ፤ በሚስቱ ምክርና ጥቆማ ተመርቶ ነቢይ ዳንኤልን አስመጥቶ የፅህፈቱን ፍቺ እንዲነግረው ነገሩን ገለጠለት። ነቢዩም ፅህፈቱ «ግን ቲቄል፣ ፋራስ» የሚልና የእጅ ጣቶችም የእግዚአብሔር ስልጣን ቅእዛዞች እንደሆኑ፣ ፍቻቸውም «እግዚአብሔር መንግስቱን ፈፀመው፣ በሚዛን ተመዝኑህ ቀለልህ፤ መንግስቱህ ተከፍሎ ለፋርስና ለሜዶን ተሰጠ» ግለት እንደሆነ አስረዳው (ዳን 5፡1—31)።

167 አጭር ኩልክሙ

ኬፋ ላዕል አይሁድ እሳት ረዋጺ ነፋስ፤ ወአይሁድ ለኬፋ አዕይንት ዘጠስ።

ትርጉም

ኢጥሮስ በአይሁድ ላይ የሯጭ ነፋስ እሳት ነው፤ አይሁድም ለኢጥሮስ የጠስ አይኖች ናቸው።

ምስጢር

ነፋስ ያነሳላው እሳት ቤቶችን እንደሚያቃጥል፣ መንፈስ ቅዱስ ያደረበት ኢጥሮስ አይሁድን አስፈራቸው፤ አይኖች በጠስ እንደሚታ መሙ አይሁድ በኢጥሮስ ቃል ተረቱ ግለት በትኔው ተመስጥሯል።

168 ገእዝ ክብር ይእቲ

በበለስ ዘሐሙ አድጎ በበለስ እግዚአብሔር ዘሰብእ ወዘመለክት አፃራስ፤ እምትድሙ ዝኒ ተገብረ በሀገረ ሮሜ ወፋርስ፤ በሦከ ዘሐሙ እምጣነ በሦከ ይትፈወስ።

ትርጉም

የሰውና የመላእክት/ፈረሶች እግዚአብሔር በበለስ የታመመውን በበለስ አዳነ፤ (ይህ) ከዚህም በፊት በሮሞና በፋርስ አገር ተደርጓል፤ በሾህ የታመመ በሾህ ይድናልና።

ምስጢር

« እሾህ በእሾህ ይነቀሳል በደል በካላ ይመለሳል » እንዲሉ በእንጨት የታመመው ሰው በእንጨት እንደሚደን፤ በበለስ ቅጠል መብል የወደቀ አዳምን ክርስቶስ በእንጨት መስቀል አዳነው ግለት በትኔው ምስጢር ተገልጧል።

ታሪክ

በሽተኞች የበለስን ደም እየተቀቡ ይድኑ ነበር። ከዚህም የተነሳ ኤርምያስ አቢግሌክን ለድውይ የሚቀባ የበለስ ቀንበጥ እንዲያመጣ ልኮታል። ሀሣ መርዶክዮስን ለመስቀል ረዥም እንጨት በቡ አቀጥ በዚህም ላይ የመርዶክዮስ ወገኖች ሁሉ እንዲጠፉ ከንጉስ አርጤክስስ አስፈትዶ ትእዛዝ አስተላልፎ ነበር። የገንቡ ሚስት

እስቲር የመርዶክዮስን ልቅሶ በምታ የሶስት ቀን ምና ፀሎት ከእነወንፍጽ በጥብቅ አደረገችና ለንጉሱ በግብዣዋ ላይ ግፉን አስረዳች ። በልዚህም ንጉሱ ልመናዋን ተቀብሎ ሀማን ለመርዶክዮስ በእዘጋጀው እንጨት ላይ ሰቅሎታል (አስቲ.3—8) ።

169 ግእዝ ጉባኤ ቃና

ሐንካሳን አልዐሉ እደዊሙ ገቡረ ፤
እስመ ገሠጸሙ አብ ከመ ኢያንሥኡ በትረ ።

ትርጉም

አንካሶች በአንድነት እጀታቸውን አነሱ ፤
በትር እንዳያነሱ አባት ተቆጥቷቸዋልና ።

ምስጢር

ለመግታት በትር ያነሱ ኅበቦች አባታቸው በተቆጣ ጊዜ እጀታቸውን ወደላይ አንስተው በትር አለመያዛቸውን ለአባታቸው ያረጋግጣሉ ። እንዲሁም የነበዩት ምሳሌዎች የሆኑ አንካሶች ከበሽታቸው ከዳኑ በሁዋላ ያለበትር ሄዱ ማለት በቅኔው ምስጢር ተገልጧል ።

170 ዘአምላኪየ

ዘገባረ ሥላሴ (መምህር፣ ዘኤልያስ)

ተዳሚ ፈሐጠ ዘንግሥተ አዚብ እግረ
መስቀል ወሬዛ ዘይከብት ነውረ
እንዘ ይብል እመጽእ ደጋሪ ገበ ሀሎኪ ሀገረ ።

ትርጉም

ነውርን የሚደብቅ ኅበዝ/ መስቀል
ወዳለሽበት አገር በሁዋላ እመጣለሁ እያለ
የንግስተ አዚብን እግር በመጀመሪያ ቆነጠጠ ።

ምስጢር

አንዳንድ ዝሙተኛ ኅልማላ የሴትየቱን እግር ቆንጥጦ (ይቆ ነጥጥና) «ወደ ቤትሽ እመጣለሁ» ይላታል ። እንዲሁም የአዚብ ንግስት የነበረችው ማክዳ ወደሰሎሞን ቤት ስትገባ ከሰሎሞን በርተጥሎ የኖረው እንጨት ባነቀፋት ጊዜ በእግሯ ላይ የነበረውን የሀመም ተቀጥላ አወልቆ ጣለላት ። በዚህም እንጨት ክርስቶስ ከተሰቀለበት በሁዋላ በእጌ ዳዊት ዘመን ግማደ መስቀል (የመስቀል ክፋይ) ወደንግስተ አዚብ አገር ኢትዮጵያ ገባ ማለት በቅኔው ተመስጥሯል ።

ታሪክ

በእስራኤል ንጉስ በሰሎሞን ደጅ የሚኖር ከቤተ መቅደስ ስራ የተረፈ አንድ እንጨት ነበር ። የኢትዮጵያ ንግስት ማክዳ (ንግስተ አዚብ) የሰሎሞን ገናኖነትና ጥበባችንን ሰምታ በጆርጥ የሰግችውን በአይድ አይታ ለመረዳት ወደኢየሩሳሌም ተጓዘች ። ከዚያም በደረሰች ጊዜ ወደሰሎሞን ቤተ መንስግት ስትገባ እንጨቱ በእግሯ ላይ እንደ አህያ ሸሆና የነበረውን ተቀጥላ ነገር አንቅሮ አወለቀላት ። ይህም እንጨት ክርስቶስ የተሰቀለበት መስቀል ሆኖ ተሰርቷል ። ቁራጫም በእጌ ዳዊት ዘመን ወደኢትዮጵያ መጥቶ በግሸን ማርያም አንባ ተቀብሯል ይባላል (ክብረ ነገስት) ።

171 ዘአምላኪየ

ወልደ ነጉድጓድ ተሰደ እንዘ የጎድግ ሀገረ
እምነበ አጥፍኦ ሞተ ሰብእ ሦረ፤
ገራህቱ መቅበርት አምጣነ አብቂለት ሣዕረ

ወልደ ነጎድጓድ (የሀንሰ) የሰው ሞት /በሬን
ከአጠፋ ዘንድ አገር ትቶ ተሰደደ፤
እርሻው መቃብር ሳር አብቅላለችና ።

ምስጢር

በሬ ያጣ ገበሬ እርሻው ጻዋ ለብሶ ሲቀርበት አገር ጥሎ ቁር
በት ጠቅልሎ ይሰደዳል ። በአንገሩም የገበሬው ምሳሌ የሀንሰ
ወልደ ነጎድጓድ ከመኖሪያው አለም ተለይቶ ተሰወረ ሞትን አሸነፈ ።
ለርሱ የተቆፈረው መቃብርም መስክ ሆኖ ተገኘ ይላሉ ባለቅኔው ።

ታሪክ

የሀንሰ ወልደ ነጎድጓድ መቃብር አስቆፍሮ ደቀ መዛሙር
ቱን ሰው እንዲጠፋ ወደ ሰፈር ላካቸው ። እነርሱም ከሄዱበት
ቢመለሱ አጡት፤ መቃብሩም መስክ ሆኖ አገኙት ። ልብሱንና በት
ሩን ጭራውንም በዚያ ትቶ ተሰውሯል ተብሎ በአንድ ፊት ሲተ
ረክ፣ በሌላ በኩል ደግሞ እንደሌሎቹ ሀዋርያት በመስቀል ተሰቅሎ
በሰይፍ ተቆርጦ አልሞተም እንጂ ንፁሁን ሞት ሞቶ ተቀብሯል ።
ለምልክትም ልብሱና በትሩ ጭራውም በመቃብሩ ቦታ ተገኝተ
ዋል ተብሎ ይተረካል (ሰንክ.ጥር 4) ።

172 ሚበዝተ

ሚካኤል ዘፈርህ
ባሕርያት መሬት ወማይ ጸብአ ወነገረ
ሥንቆ ምሕረተ ምስለ ሥንቀ ፈርዖን አደመረ፤
እስመ እንደ ረጋብ በግብጽ እንተ ይበልዕ በሊዖ ለዘይብእስ
አንበረ ።

የመሬትና የውሃ
ባህርያት/ ጠብና ነገርን የፈራ ሚካኤል
ምህረት/ ሰንቁን ከፈርዖን ስንቅ ጋር አልቀላቀለም
(አልደባለቀም) ፤
በግብፅ ራብ ሳለ የሚበላውን በልቶ ለሚብስ ጊዜ
አስቀምጧልና ።

ምስጢር

በችግር ጊዜ ያንዱ ገንዘብ ከሌላው ገንዘብ ጋር ሲቀላቀል
ስለሚያጣላ፣ ይህን የተገነዘበ መንገደኛ ስንቁን ከባደኛው ስንቅ
ጋር ሳይቀላቅል የበላውን በልቶ የተረፈውን ለባሰ ቀን ያኖራል ።

እንዲሁም የመንገደኛው ምሳሌ መልአክ ሚካኤል ከእሳትና
ከነፋስ እንጂ ከመሬትና ከውሃ አልተፈጠረም ። ለነሙሴ ያደረ
ገው ትድግናውንም ለፈርዖን አሳደረገም ። በግብፃውያን ላይ መክ
ራን ሲያፀና በምህረቱ እስራኤልን በሙሴ መሪነት ኤርትራን፣ በኢ
ያሱም መሪነት የርጻናቸውን አሻግሯል ይላሉ ባለቅኔው ።

ታሪክ

መላእክት መንፈስ ናቸው፤ ከሁለቱ ባህርያት ከነፋስና ከእ
ሳት«እምነብ አለቦ (ያለ ምንም ጥንተ ተፈጥሮ)» ተፈጠሩ ይባላል ።

ስለዚህም በአይነ ነፍስ እንጂ በአይነ ስጋ አይታዩም ። መላእ
ክት ለምህረትም፣ ለመልክትም ከእግዚአብሔር ዘንድ ወደ ሰው
እየተላኩ የሰውን ወደ እግዚአብሔር የእግዚአብሔርን ወደ ሰው ያቀ
ርባሉ ተብሎ ይነገራል ። በሌላም ጊዜ የመላእክት አለቃቸው ቅዱስ
ሚካኤል እስራኤልን በሙሴ አማካይነት ከግብፅ አውጥቶ ቀኝ
ጎሳና ማርቶ ኤርትራን አሻግሮ ወደ ከነዚህ እንዲገቡ ሲያደ

ርግ ፡ በእስራኤል ላይ የግፍ እገዛዝን ያጠኑ ግብፃውያንን በሙሴ በትር ምት አማካይነት በኤርትራ ባህር አስጥሟቸዋል ይባላል (ዳን. 10 ፡ 13—21 ። ሰንክ. ሀዳር 12) ።

173 ዋዜማ

ዘአበበ መሸሻ (መሪነታ ፣ ዘደብረ ወርቅ)

ኢይሰበር ሕገ ሙሴ
ግዕዝ አልፋ ኢያሱ ጥቅመ ኢያሪኮ ሰበረ ፣
ወሰሕዝብ መዋግደ ባሕር አውረሰሙ ምድረ ፣
ወእንዘ ይጸሊ ባሕር ጸሎተ ዘክርያስ ምዕረ
በዘብደወ ጠሊ ቂሪር ሐቋሁ አሰረ ፣
ወገደገ ምስለ ሰብእ ነገረ ።

ትርጉም

የሙሴን ህግ እንዳይሸር
ግዕዝ አልፋ ኢያሱ የኢያሪኮን ህንፃ ሰበረ (አረረሰ) ፣
ለህዝቦች የባህር አዘራቶችም ምድርን አወረሳቸው ፣
ባህር የዘክርያስ ፀሎትንም አንድ ጊዜ ሲፀልዩ
በቀዝቃዛ የፍጥረት ሌወ (ቆዳ) ወገቡን አሰረ ፣
ከሰው ጋርም ነፃሪን ተወ ።

ምስጢር

ዘሙሴ ህግ እስራኤልን የሚመራቸው ኢያሱ የኢያሪኮን ቅጥር ሰብሮ እንደገባባትና የርስት ምድርን ለእስራኤል እንደ አከፋፈላቸው ሁሉ ፣ የኢያሱ ምሳሌ የሆኑት አባ ኢዎስጣቲዎስ እንደ ሙሴ የኢያሪኮን ባህር በደህና ተሻገሩ ፣ የባህሩንም ምገዶች (አዘራቶች) እንደ ምድር ፀጥ አደረጓቸው ።

ደግሞ ባህታዊ ሲፀልይ ወገቡን በሰት (ቀበቶ) እንደሚታወቅ እንደግድጋገር የባህታዊው ምሳሌ የሆነው የኢያሪኮ ባህር በአባ ኢዎስጣቲዎስ አፅፍ ተአምር ተሰራበት ፣ እንደዘክርያስም ዝም አለ በግለት ደራሲው የአባ ኢዎስጣቲዎስን ተአምር አድራጊነት በትኔያቸው ምስጢር አብራርተዋል ።

174 ዋዜማ

ዘዝሙ (ደብተራ)

የጥሃን ደቂቀ ናገ
ለዐዲወ ግይ ደክሙ በአስተዳዳሪ ሐመረ ፣
እስመ ናገ ጽንዑ መሐላሁ ምስለ ግይ ገብረ ።
በላኔ ሰብእስ ጥበበ እመ እምነዳይ ተምህረ
ጽላሉተ ሐመር ዘኖገ ሳዕለ ግይ ገብረ
ከመ ይዕዱ ዘእሳት ባሕረ ።

ትርጉም

የጥሃች የኖህ ልጆች
ውሃን ለመሻገር መርከብ በማዘጋጀት ደክሙ ፣
ኖህ የመሀላውን ጥናት ከውሃ ጋር አድርጓልና ።
በላኔ ሰብእ ግን ጥበብን ከደሃ ቢግር
የእሳትን ባህር ይሻገር ዘንድ የኖህን
መርከብ ጥላ በውሃ ላይ አደረገ ።

ምስጢር

ኖህ ከነቤተ ሰቦቹ ከጥፋት ውሃ ለመዳን በቅድሚያ መርከብን በመሰራት ተዘጋጀ ። በላኔ ሰብእ ግን መርከብን ሳይሰራ በውሃ ላይ በሆነው በመርከቢቱ ግርያም ጥላ ብቻ የእሳት ባህርን ተሻገረ ግለት በቅድስት ግርያም ስም ለአንድ በሽተኛ ባጠጣው ውሃ ምክንያት ወደኩነኔ ቦታ ከመውረድ ዳኔ ግለት ነው ።

ኢየሱስ ገሊላዊ

ገብ ገሊላዊ የሐንሰ ወገብ የርዳኛስ ሐረ
ወ-አቱ እንዘ በተጠምቶ ኢየሳሥ ክብረ ፤

ጊዮርጊስስ ኢይሳሥ የሐንሰሃ ወባሕረ
የሀንሰሃ ረሰየ ርእሶ ምቱረ ፤
ወክሣዶ የርዳኛስ ገብረ ።

ትርጉም

የገሊላ ሰው ኢየሱስ

እርሱ በመጠመት ክብርን ላይኛ ወደ የርዳኛስና

ወደገሊላ ሰው የሀንሰ ሄደ ፤

ጊዮርጊስ ግን ባህርና የሀንሰን

እንዳይኛ የተቆረጠ ራሱን የሀንሰን አደረገ ፤

አንገቱንም የርዳኛስን አደረገ ።

ምስጢር

ኢየሱስ በመጠመት ላይክብር ነገር ፤ ወደአጥግቂ የሀንሰና
ወደመጠመቂያው የርዳኛስ የሄደ ሲሆን የልዳ ሰማእት ጊዮርጊስ
ግን ራሱን ቻለ ፤ ይህንም ጊዮርጊስ አንገቱን በወንጀለኞች ሰይፍ
ሲቆረጥ የራሱሰው ውሃ ያስረዳል በማለት ደራሲው ቅኔያቸውን
አመስጥረዋል ።

ኢየሱስ ሕመሙ ሥጋ

እመ ገቡአ ከሠተ ወዘተክሥተ ሰወረ

እቃውዐ ደዌ በልሳን አምረረ ፤

ሊቀ ምርፋቅስ ካልእ ገብረ መርዓዊ ዘክብረ
ደዌ ኢየሱስ ወይን ጥዲሞ አንከረ
ወእካለ በረከተ ገብረ ።

ትርጉም

የስጋ ህመምተኛ/ ኢየሱስ

ደብቁን ቢገልጥ የተገለጠውንም ቢሰውር

የግር ወለላ/ ደዌን በአንደበት አመረረ ፤

ሌላው የመቀመጫ አለቃ የክብረ ገብረ መርአዊ ግን

የኢየሱስ በሽታ/ ወይንን ቀምሶ አደነቀ ፤

አካል/ በረከትንም (ብርካቱ) አደረገ ።

ምስጢር

አንዳንድ ህመምተኛ ሰው «ምንህን ነው የሚያምህ?» ሲሉት
ገልጡን ሰውሮ ሰውናንም ገልጦ ይናገራል ፤ መብሉንና መጠጡ
ም ቀምሶ «መረረኝ» ይላል ። እንዲሁም ኢየሱስ የውስጥ አካሉ
በላይ ፤ የላይ አካሉ በውስጥ እስኪሆን ድረስ በመታመሙ የተወ
ለደባትን ቀን እስከመርገም ድረስ ። ግን ኢየሱስ ያደረገውን የተ
አምር ወይንን ቀምሶ የመቀመጫው አለቃ እንዳደነቀ ገብረ ክር
ስቶስ የተባለው መኖኝ ገድቶ በሽታውን በረቃዱ ተቀበለ ፤ አካ
ሉንም በሽታው ቆራረጠው ይላሉ ባለቅኔው ።

ሀገረ ጽዕቅተ ፍና

እንበለ አሐቲ ምክያደ እግር

ዘኢታገምር አእጋረ ክልሉተ ሶበ እምርጉት ነጸረ ፤

ነገረን ዕዝራ እሙን ነገረ ።

ወእምን ዛቲ ሀገር በአፍኣ ከመ ኢይኩን ገዳረ

ተክለ ሃይማኖት በዘለለመረጣ፤
እምላእጋሪሁ አሐተ መተረጎ፤
በካልእታ ለበዌእ ሀገረ ።

ትርጉም

መንገዱ የምታስጩንቅ
ከአንዲት እግር መርገጫ ሌላ
ሁለት እግሮችን የማትችል አገርን ከሩቅ ባዩ ጊዜ
የታመነ ነገርን እዝራ ነገረን ።
ከዚችም አገር በውጭ (በዳሪ) እንዳያድር
ተክለ ሃይማኖት ባወቀ ነገዘብ፤
ከእግሮቹ አንዲቱን ቆረጠ
በሁለተኛይቱ አገርን ለመግባት ።

ምስጢር

እዝራ «ካንዲት እግር ርግጫ በቀር ሁለት እግሮችን የማት
ችል መንገድ ጠባብ አገርን አየሁ» ግለሐን ገድቶ ተክለ ሃይማ
ኖት ሰላወቁ፤ ከዚች አገር ውጭ እንዳያድሩ አንዲቱን እግር ጥለው
በሁለተኛይቱ እግር ብቻ ወደዚች አገር ለመግባት አሰቡ። በማለት
የገድቁ አንዲቱ እግራቸው በቁመት ብዛት መሰበረንና በሁለተኛ
ይቱ እግር ብቻ ቆመው መፀለያቸውን ባለቅኔው ገልጠዋል ።

178 ሥላሴ

ርእሰ ደብረ ብርሃን
እግረ ኮነ ውስተ ቤትኪ
ወእንዘ ኢይሰርቅ ምንተ ጥሪተ ሐሰት ነውረ
እደ ጽዋጌሁ ድግሪተ ተአሰረ፤
ወለተ ነጋሢ የሐንስ ነጋሢ ዘአውረሰኪ ሙንበረ
ዝሰ ግፍፅ እመ ተገብረ

አዕይንት ደስምና ክሉ ነገረ ፤
ወአእዛን ይርእያ አድባረ ።

ትርጉም

ንጉሰ ዘፋንን ያወረሰሽ
የንጉሰ የሀንስ ልጅ ፤
ደብረ ብርሃን/ራስ በቤትሽ ውስጥ እግር ሆነ ፤
የውሸት/ ጥሪት ነውጥንም
ምንም ሳይሰርቅ ጥሪው/እጅ ወደሁዋላ ታሰረ ፤
ይህ ግፍ ግን በተደረገ ጊዜ
ነገርን ሁሉ አይኖች ይስሙ ፤
ጀሮዎችም ተራሮችን ሁሉ ይዩ ።

ምስጢር

ሰው ተዘቅዝቆ ሲበቀል ራሱ በእግሩ ቦታ እንደሚውል፤ የነገ
ደሩ የአጼ የሀንስ ሴት ልጅ ከፍተኛውን የነገደሩን ደብረ ብርሃንን
አዋረዱት ። ምክንያቱም ወንጀለኛ እጁን የፈጥኝ እንደሚታሰር፤
ነውር የሌለበትን የዚህን ደብረ ጥሪ በቤታቸው ግብዣ ክንንደር
አድባራት በሁዋላ አደረጉት ። ይህም በደል በጀሮዎች እንደማየትና
በአይኖች እንደሚሰማት ይቆጠራል በማለት ባለቅኔው ቅሬታቸውን
ገልጠዋል ።

179 ሥላሴ

አስተብፅዑ ነፍሱት ዓሣ
ኢየሱስ ወዲጥርስ ወሩፋኤል ፤
ባሕረ ጥብርያዶስ እኮነ እመ ኢየሱስ ወፈረ
በገዳጥ ዓሣ አጽገበ ማኅበረ ።

ወእምከርሠ ዓግ አውፅኦ ጸባሕተ ቄግር ዲናረ
መሠግር ዲጥርስ አመ አሥገረ
ሩፋኤልኒ ሥራየ በዘአእመረ
በሐምቱ አሕየወ ዕውረ ።

ትርጉም

ኢየሱስና ዲጥርስ
ሩፋኤልም የአሳ ብልትን አደነቁ ፤
በጥብርያዶስ ባህር ኢየሱስ በተሰማራ ጊዜ
በትንሽ አሳ ግህበሩን አጥግቧልና ፤
አሳ አስጋሪ/ዲጥርስም በአሰገረ ጊዜ ከአሳው ሆድ
የቄሳር ግብር ዲናርን (ብርን) አውጥቷልና ፤
ሩፋኤልም ስራይን (መድሃኒትን) በአወቀ ገንዘብ (በማወቁ)
በአሳው አምት እውርን አድኗልና ።

ምስጢር

ሶስት ተቀራማቾች (ሰጋ የሚካፈሉ ሰዎች) ያረዱት መክት
የሰባ ሲሆንና ስጋው ሲበረክት ያመሰግናሉ ፤ እንዲሁም ሶስቱ ኢየ
ሱስና ዲጥርስ ሩፋኤልም ተአምር የሰሩበት አንድ አሳ ሲሆን አሳው
ለኢየሱስ በረከተለት ፤ ለዲጥርስም የንጉስ ግብር አስገኘለት ፤ ለመል
አክ ሩፋኤልም ለእውር አይን መድሃኒት ሆነለት በማለት ባለቅ
ኔው ለምግብ እንዲሆን ከተሰገረ አሳ የተለያየ ጥቅም መገኘቱን
በቅኔያቸው ምስጢር ያስገነዝባሉ ።

180 መወደብ

ኩሉ ፍጥረት ወዕፀወ ሐቅል
በሥርዐተ አምላክ ይቀውም ወኢያንቀለቅል ድገረ
እንበለ አዳም ወሐዋን እለ አምጽኡ ገሳረ

መንገለ ገሠሠ ለርእሱም ክብረ ፤
እስመ ዕፀ ከርማል ኢተዘከረ
ከመ ዕፀ ቄድሮስ ይኩን ደሊወ ርእሱ ገብ አእመረ
አዳምስ ወሐዋን እንዘ ይሙክሩ ምክረ
ለከዊነ አምላክ ተባደሩ በበሊዐ በለስ ዘተሙትረ ፤
በበለስኒ ኢንፍታሕ አመ በልዕም ገቡረ
ብልዑኒ እንዘ ይብል አምግነ በለስ ኢተናገረ

ትርጉም

ለራሳቸው ክብርን ከፈለጉ ዘንድ
መከራን ካሙ ከአዳምና ከሄዋን በቀር
ፍጥረት ሁሉ የዳር እንጨቶችም ጥምር
በአምላክ ስርአት ይቆማል
ወደ ሁዋላም አይናወጥም ፤
ራሱን መሙዘንን ካወቀ ዘንድ
የችፍርግ እንጨት የዋንዛ እንጨትን ሊሆን አላሰበምና ።
አዳምና ሄዋን ግን ምክርን ሲውክሩ
የተቆረጠ በለስን በሙብላት አምላክን ለሁሉን ተቀዳደሙ ፤
በበለስም አንፍረድ ፤ በአንድነት በበሉት ጊዜ
ብሉኝ ሲል በለስ አልተናገረምና ።

ምስጢር

ፍጥረቱ ሁሉ እንጨትም ሳይቀር በተፈጥሮ ህግ ፀንቶ ሲኖር
እንደ ገና ባለአእምሮ ሆነው የተፈጠሩት አዳምና ሄዋን በበለስ
እንጨት ላይ የተሰራላቸውን ህግ አልጠበቁም ። እነርሱ ሰው
እንደመሆናቸው መጠን ካላወቁ የበለስ እንጨት ምን ያድርጋቸው
እርሱ ብሉኝ አላላቸው ፤ እነርሱ በገዛ እጃቸው የአምላክነት ምክ
ንያት ይሆነናል ብለው በሉት እንጂ ይላሉ ባለቅኔው ።

181 መወድስ

ዘምትኩ ልወር (ዘደብረ ወርቅ)

በ ደድቃን ውለደ ቤትክ
 እለ መነነ ዓለመ ወእለ ዓሉ አድባረ
 እንዘ የገሥሠ የም ሰማያዊተ ሀገረ
 እስከነ ቀነዩ ሥጋሆሙ ገብረ
 ወልቡናሆሙ ግእምረ
 ለተቀንዎ አምላክ ዘእያጸርክ እእጋረ !
 ንሕነሰ እለ ጸሐፍነ ሀኪተ ልቡና ማግረ
 አምረርነ ቃላቲክ ሐሊበ ወመዓረ
 እንዘ ተድላ ዓለም ንገሥሥ ! ወእንዘ ንትግንይ ክብረ
 ሞት ይወስደን ወያወርደን መቃብረ ።

ትርጉም

ለመቸንከር እግሮችህን ያላጣርህ
 አምላክ ! ስጋቸው/አገልጋይንና አዋቂ ልባቸውን
 እስከዘገዙ ድረስ ሰማያዊት አገርን
 እየፈለጉ አለምን የናቁና
 ተራሮችን የዘሩ
 የድቃን/የቤትህ ልጆች አሉ !
 ደብዳቤ/የልብን ስንፍና የፍን እኛ ግን
 ወተትና ግር/ቃሎችህን አመረርን
 የአለምን ደስታ ስንገኝ ! ክብርንም ስንመኝ
 ሞት ይወስደናል ! ወደመቃብርም ያወርደናል ።

ምስጢር

የቤተ ሰሪ ልጆች አርገውን ቤት ለግደስ እንጨትና አረገ
 ፍለጋ ዱር ለዱር ተራራ ለተራራ ይሄዳሉ ። እንዲሁም የእግዚአብ
 ሄርን መንግስት የግሹ የድቃን ይህን አለም ትተው ጫካ ጥሰው

ዓዋ ለብሰው ይኖራሉ ። ጌቶች አገልጋይን እንደግዝቡ አጥቂውን
 ም እንደግያሰሩት ፤ መናኞችም ስጋቸውን አሸንፈው የልባቸውን
 አላብ ወስነው አምላካቸውን ያገለግሉታል ።

ሰውነቱን ለግዝናናት የፈለገ ሰው እግሮቹን እንደግዘረጋ ፤
 ኢየሱስ ክርስቶስም በመስቀል ላይ ሲሰቀል ሁለቱ እግሮቹ ትክክል
 ሆነው በአንድ የብረት ችንካር ተቸነከሩ ። አንዳንድ ወረቀት ፀሀ
 ፊዎች ጉቦ ሲሹ « ግሩን አምረረው ወተቱን አጥቁረው » ይናገራሉ ።
 በወዲያ የእግዚአብሔርን በወዲህ የአለምን እንከተላለን የሚሉ ካህ
 ናትም « የሞቱን መስቀል ያልተሸከመ ሊያገለግለኝ አይችልም »
 የተባለውን የክርስቶስን ትእዛዝ ስላልፈፀሙ ሰነፉ ። ከዚህም ሌላ
 ባሰበው ቀርቶ ባላሰበው የሚውል አለመን የሚኝ ሰው ከአለሙም
 ከነፍሱም ሳይሆን ፤ ሞት ይነጥቀውና አረር ይሆናል ግለት በቅ
 ኔው ተመስጥሯል ።

182 መወድስ

ዘዘገዙ (ሊቀ ገዳና)

እግዝእተ የሐንስ ሰይፍ መጋቢተ ዘሉ
 ለሥጋ ግዙፍ እመ ገብረቱ ጽቡረ
 ተዐርቀተ ሥጋ ወዐፅም ኢተዘከረ
 ተግስ ወዓሊ ዘተቀንዩ ገብረ ፤
 በመዐዛ ደም አምጣነ ሰከረ
 ጽዋዐ ዚአሁ ለሞት እስከነ ይጥፅም ድገረ ።
 ተግስሂ እንተ ከግሁ ገልቀተ ዓለም ነጸረ
 ለዘሞተ ሰብእናሁ ኢገሠሠ መቃብረ ፤
 እስከነ ተፈነወ ንስር እንተ የዐውድ አድባረ
 ያስተጋብእ ዝርዋነ አእዳወ ወአእጋረ ።

ትርጉም

ሁሉን የምትመግብ የጥህንስ እመቤት/ሰይፍ
 ደንዳና (ሙግ) ስጋን ጭቃ ብታደርገው
 አገልጋይ ሆኖ የተገዛ ተግስ/ሉሴ

የሰጋና የአጥንት መራቆትን አሳስበም ፤
 የርሱ የሞትን ዕዋ
 ሁዋላ እስኪቀምስ ድረስ በደም ሽታ ሰከሯልና ።
 እንደርሱ የአለምን ግለቅ የተመለከተ ተግባም
 ብትናች እጆችንና እግሮችን ይሰበስብ ዘንድ
 ተራሮችን የሚዞር ንስር እስከተላከ ድረስ
 ለሞተ ሰው/ሰውነቱ መቃብርን አልፈለገም ።

ምስጢር

ያካባቢዋን ሰው ሁሉ ጠርታ ግብዣ የምትጋብዝ ሴት ወይ
 ዘር መግወን ስጋ እንደጭቃ ታደርገዋለች ፤ ትረፈርፈዋለች ። እን
 ዲሁም የወይዘሮይቱ ምሳሌ የሆነች መጥምቁ የሆንሰን የቆረጠችው
 የወንጀለኛ ሰይፍ የየሆንሰን ስጋ ደም ብቻ አደረገችው ። ደግሞ
 ዳረጎቱ እስኪሰጠው ድረስ በጠላ ሽታ የሰከረ አገልጋይ የአካሉን
 መራቆት እንደግያሰብ እንዲሁም የህንደኬው ሀዋርያ ተግባ የሰጋ
 ወን ቁርበት መራቆት በሰይፍ ተገሮ ስጋው ተንበልጥጦና አጥንቱ
 ገጠ ምልምል ግንዱን ታየ ከዚህም በሁዋላ ሞተ ።

ከዚህም ሌላ በጦር ሚዳ የሚዋጋ አርበኛ ሰው የሞተበትን
 ዓዱን ለመቅበር አመቺ ጊዜና ቦታ እንደግያገኘ ፤ እንዲሁም የመር
 አስ አገር ሰማእት ተግባስ በሰይፍ ተቆራርጦ ስላለቀ በመቃብር
 የሚቀበር ሙሉ አካል አልቀረውም ። በተጨማሪም አሞራ በመ
 ሬት የወደቀ ስጋ ለማንሳት እንደሚዞር ፤ ክንፍ አውጥቶ የበረረ
 የመጥምቁ የየሆንሰን ራስ በመጨረሻ እንደ እጆቹና እግሮቹ በመሬት
 ተቀበረ ይላሉ ባለቅኔው ።

183 መወድስ

ወይን ተነብዮ ምሥጢረ መንቅሐ ሕሊና
 ተዳሕተ ምሳሌ አብዝነት ወተመሰሉ ስኩረ ፤
 መስብክተ አሐዱ በእብን አምጣነ አሐዱ ሰበረ

ወእንበረ በዋሕድና
 ጊደምን ሊቀ ምርፋቆሙ እሳተ ወፀምረ ፤
 ወስኩረ ምሥጢር ዘካርያስ
 መልዕልተ ነዳዲ እሳት አምጣነ ግዮ ደመረ ፤
 ዘኮነሂ ኢሳይያስ ለግብረ እሉ መምህረ
 ጣዕዋ ምስለ አንበሳ በሐብለ ምሳሌ አስተገመረ ፤
 ባሕቱ ዕሚይ ወአርን አመ ተማልሐ በትረ
 ዐጺዎ ፕጎተ ቤቱ ሕዝቅኤል ተሰወረ ።

ትርጉም

እሳብን አነቃቂ የሆነ የትንቢትን ወይን/ምስጢር
 የምሳሌ ቀጅዎች አበዙ የሰከረንም መሰሉ ፤
 አንዱ ያንዱን ጋን በድንጋይ ሰብሯልና
 የድግስ ቤት አለቃቸው/ጊደምንም
 እሳትና ግምጃን በአንድነት አነሯልና ፤
 የምስጢር ሰካራም /ዘካርያስም
 በሚነድ እሳት ላይ ውሃን ጨምሯልና ፤
 ለነርሱ ስራ መምህር የሆነ ኢሳይያስም
 ጥጃን ከአንበሳ ጋር በምሳሌ/ገመድ አጣምሯልና ፤
 ነገር ግን እሴይና አርን በትርን በተግዘዙ ጊዜ
 የቤቱን ደጃፍ (በራፍ) ዘግቶ ህዝቅኤል ተሸሸገ ።

ምስጢር

የወይን መጠጥ ልብን ያነቃቃል ፤ እርሱንም ያበዙ ጠጭዎች
 ይሰከራሉ ። እንዲሁም የጠጭዎቹ ምሳሌዎች ነቢያት በመንፈስ
 ትንቢት (በትንቢት መንፈስ) ተናገሩ ። ከሰከሩትም አንዱ ገንቦይ
 ቱን በድንጋይ ሲሰብር ሌላው ልብሱን በእሳት ላይ እንደሚጥለው
 የባለድንጋዩ ምሳሌ ዳንኤል ክርስቶስን በድንጋይ አምሳል አይቶ ተነባ።
 የባለገንቦው ምሳሌም የሆነው ነቢይ ኤልሳእ ሲሆን በኤልሳእ
 ገንቦ የተመሰለችው ቅድስት ማርያም ሆነች ። ሌላው ሰካራም ደግሞ

ጥጃይቱን ከውሻው ጋር እንደሚያስራትና በውሻው ስም ሊጠራት እንደሚችል፣ ከነቢያትም ማርያምን አንዱ በጥጃ ሲመስላት ሌላው ደግሞ ወልድን በአንበሳ መሰለው። እንዲሁም ከሰካራምቹ ሁለቱ በትርን ሲግዙኩ ከነርሱ የተሻለው ደጃፋን ዘግቶ እንደሚደበቅ፣ በአሮን በትርና በእሴይ ቁጥቋጦ ስር የተመሰለች ማርያምን ህዝቅኤል በቤት ደጃፍ መስሎ ትንቢት ተናገረ ማለት በቅኔው ተመስጥሯል።

184 መወድስ

ዘመንገሥቱ (መሪኃ)

ኩሉ ይትራዳኦ በበክሂሎቱ
ሐራሲ ማርቆስ እንዘ ይፀምድ አሥዋረ
አኮኑ ታዴዎስ ለአምጽኦ ዘርዕ ሐረ
ወማርቆስ በጊዜ ፍሬሁ ስብከተ ሰፈረ፣
ወዲዲምስ ተአዛዚ
መሥነቅቶ አምጽኦ፣ ወአፈ መሥነቅት አቋረ።
ቶማስሂ ደጋራዊ ዘኪያሆሙ ነጸረ
አምጽኦ አእዱን ወእስፈሬዳተ አንኩርኩረ፣
ማእረረ ሥቃይ እስከነ የጎላቅ ምዕረ
አምጣነ አልቦ ዘይነውም እንበለ ዘቦኦ መቃብረ።

ትርጉም

ሁሉ በየቸሎታው ይራዳል፤
አራሽ ማርቆስ በሬዎችን ሲጠምድ
ታዴዎስ ዘር ለማምጣት ሂደልና
ማርቆስም በፍሬው ጊዜ ስብከትን ሰፍሯልና፤
ታዛዥ ቶማስም (ሀዋርያው)
አቅማዳውን አምጥቶ የአቅማዳውን አፍ ቋጥሯልና።
እነሱን ያየ ሁዋለኛው ቶማስም (ሰማእቱ)

አህዮቹን አመጣና ቅርጫቶቹን አገለባበጠ፤
አዝመራ/ስቃይ በፍፁም እስኪያልቅ ድረስ
መቃብር ከገባ በቀር የሚተኛ የለምና።

ም ሰ ጢ ር

በግብርና ስራ ጊዜ መተጋገዝ (መረዳዳት) አለ። አንዱ በሬዎችን ሲጠምድ ሌላው ዘርን ያመጣል፤ እንዲሁም የበሬ ጠማጅ ምሳሌ ማርቆስ በበሬዎች ተጎተተ። የዘር አምጪው ምሳሌ ታዴዎስ ስንደን ዘርቶ በአንድ ቀን አደረሰው። ደግሞ እህሉ ሲበራይ (ሲወቃ) አንዱ ምርቱን ሲሰፍር ሌላው አቅማዳን እንደሚሰበሰብ የእህል ሰፋሪው ምሳሌ ማርቆስ የምርት ምሳሌ ስብከተ ወንጌልን አካሄደ። የአቅማዳ ሰብሳቢው ምሳሌ የቶማስ ሀዋርያ ቁር በትም አቅማዳ ተወጣ።

ከዚህም ሌላ አሸከሩ አህያ ካመጣ በሁዋላ ምርቱ በቅርጫት እየተሰበሰበ በአቅማዳ ተኩቶ እንደሚጫን፣ የአህያ ሰብሳቢው ምሳሌ የመርእስ ሰማእት ቶማስ ወንጌልን ሲሰብክ በቅርጫት ውስጥ ሆኖ በአህያ ተጭኖ ተጓዘ። እስከ ህይወቱ ፍፃሜም ወንጌልን መስበኩን አልተወም ማለት በቅኔው ምስጢር ተገልጧል።

185 መወድስ

ተውላጠ ምክረ ሰብእ ብዙን ለዘየሐትቶ
እመኒ ለጽድቅ ወለእበሳ ዘገብረ፤
እስመ ሞተ ጸድቅ ያዕቆብ በምጎፃብ እግር ተገብረ።
ወቅድመ እባግዕ ምጎፃብ እድ
ለቅድመተ ርእሱ ያዕቆብ አንበረ፤
እስመ ውሳጤ እብን ተሣረረ
ሕይወተ አዳም ኤርምያስ በመልዕልተ እብን ዘተቀብረ።
እመኒ በኤርምያስ ንስሐ ዮናስ አእመረ
እብን ዘተቀተለ ወርቀ ወብሩረ
እንዘ እምላዕለ ደብር ይወርድ፡ ወእንዘ የዐርግ ደብረ
እበሰ በሐልዮ አእዳወ ወአእጋረ።

የሰው ምክር ለውጥ ለሚመረምረው ብዙ ነው ለፅድቅም ለበደልም ላደረገው ፤
 የፃድቅ ያእቆብ ሞት በእግር ማጠቢያ ተደርጓልና ።
 በበጎቹ ፊትም የእጅ መታጠቢያን
 ለራሱ ህይወት ያእቆብ አስቀመጠ ፤
 በድንጋይ ላይ የተቀበረ
 የኤርምያስ አዳም ህይወት በድንጋዩ ውስጥ ተመስርቷልና።
 በኤርምያስም የዮናስን ንስሃ ቢያውቅ
 ብርና ወርቅን የገደለ ድንጋይ
 ከተራራ ላይ ሲወርድ ወደተራራም ሲወጣ
 እጆችንና እግሮችን በማሰብ በደለ ።

ምስጢር

በዚህ አለም ውስጥ የሚሰራው ስራ (ፅድቅም ሃጢአትም ሲሆን)
 ልዩ ልዩ ነው። አንዱ ነገር ለአንዱ ምክንያት ሞት (የሞት ምክንያት)
 ይሆንበታል። ከዚህም የተነሳ ሀዋርያው ያእቆብ በእንጨት ገበታ
 ተገደለ። የይስህቅ ልጅ ያእቆብ ግን በበጎች ውሃ መጠጫ ገንዳ
 ምክንያት በላባ ቤት መወደድንና መመረቅን አገኘ፤ እንዲሁም ወደ
 አዳም ለሞት የተወረወረው ድንጋይ የህይወት ድንኳን ሆነለት።
 በተጨማሪም ነፍስ የገደለ ሰው እንደሚፀፀት ከተራራ ላይ ወርዶ
 የብርንና የወርቅን ምስል ተጥቅሞ ሲያጠፋ ነቢይ ዳንኤል ያየው
 ድንጋይ ከነቢይ ኤርምያስ ፅሁፍ ጋር በኤፍራጥስ ባህር እንደ ዮናስ
 በመውደቁ የባቢሎንን ውድቀት አሳየ ማለት በቅኔው ተመስጥሯል።

ታሪክ

ሀዋርያው ያእቆብ ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር አብሮ በማደግ
 «እኑሁ ለእግዚአን (የጌታችን ወንድም)» የተሰኘ የኢየሩሳሌም
 ኢ.ኢ.ስ ቆዳስ ነው። ከእለታት በአንደኛው ወንጌልን በጉባኤ ሲሰ

ብከ፡ አንድ እይሁዳዊ ቀንቶ በእጅ መታጠቢያ ገበታ ራሱን መቅ
 ቶት ገድሎታል። ከገድሎ ጥናትም የተነሳ እግሩ እንደ ዝሆን እግር
 ተድበልብሎ ነበር።

የይስህቅ ልጅ ያእቆብ ከወንድሙ ከኢሳው ጋር ተጣልቶ ወደ
 አንቱ ወደላባ አገር ኮበለለ። እዚያ ሲደርስ በጎች በሚጠጡበት
 በድንጋይ በተገጠመ ጉድጓድ ዳር አረፈ፤ የበጎች እረኞች መጥተው
 ሲያከቱ የጉድጓዱን አፍ መግጠሚያ ያነሱትና በጎቹን ውሃ ያጠጧ
 ቸዋል። ያንቱ የላባ ልጅ ራሄልም ወዲያውኑ ከበጎቿ ጋር መጣች፤
 ለበጎችዋና ለሌሎቹም በጎች ያእቆብ መግጠሚያውን አንስቶ ከጉድ
 ጓዱ ውሃ በገበታ አመጣላቸው። በዚህ ምክንያት ወደላባ ቤት
 ገብቶ በደህና ለመኖርና ሁለቱን ሴቶች ልጆቹን ለማግባት ቻለ
 (ዘፍጥ. 29—30)።

አዳም እፀ በለስን በልቶ ከገነት በወጣ ጊዜ በበደሉ ተፀፅቶ
 አዘነ፤ ከሄዋን ጋር በባህር ውስጥ ገብቶ ዘጠና ዘጠኝ ቀን እንዳ
 ለቀሰ ለመቶ አንድ ቀን ሲቀረው ያው ከገነት ያወጣቸው ሰይጣን
 በማታለል ከባህር አወጣቸው። ካወጣቸውም በሁዋላ ድንጋይ አን
 ስቶ ጫነባቸው። ድንጋይቱ ግን በአዳምና በሄዋን ራስ ላይ ተደነ
 ኮነች (ድንኳን ሆነች) (ገድለ አዳም)።

ነቢይ ኤርምያስ በተቃዋሚዎቹ ጅራፍ ሊገረፍ ሲል፡ ድንጋይ
 እሱን ተመስሎ እርሱን ሸፍኖ ቆመና በርሱ ፈንታ ተገርፎለታል
 ይባላል። ነቢይ ኤርምያስ በባቢሎን ላይ ሲተነባ «የሰራዊት ጌታ
 እግዚአብሄር ሰፊው የባቢሎን ቅጥር ፈፅሞ ይፈርሳል በሮጅም በእሳት
 ይቃጠላሉ፤ አህዛብም ይወድቃሉ ባቢሎን ባድማ ትሆናለች» በማ
 ለት፤ በባቢሎን ላይ የሚመጣውን ክፉውን ነገር ሁሉ በመፅ
 ሀፍ ገፈው ብሎ ስርያን ሲያዝዘው «ይህን መፅሃፍ ለህዝቡ አን
 ብበህ ከፈፀምህ በሁዋላ ድንጋይን እሰርበትና በኤፍራጥስ ወንዝ
 ጣለው» ብሎት ስርያም የታዘዘውን አድርጓል (ኤር. 51:59—64)።

አመ ተአንገደ ዮሴፍ ዘምስላ ሰሎሚ
 ገበ እለ ማዕድ አልበመ ወእይሁቡ ድራረ
 ሕሊና ሰሎሚ ተደመ፡ ወልበ ዮሴፍ አንከረ፤
 ረኃብ ቃል ነደ እሳት
 እስመ ውስተ ክርሣ ለድንግል ገደረ፡
 ወለዝሎቱ አስተፃመረ
 ብእሴ ዘይምን ወብእሴተ ዕግም አእጋረ።
 ድምፁ ማይሂ ንጉሠ ግብጽ አመ ንይላ ልሳን አሰረ
 ተገብረ በገሊላ ውስተ ብሔረ ግብጽ ዘኢትገብረ፤
 ማየ ገሊላ ጽሑፅ ለእመ በወይን ሰከረ
 ኢይርአይ ሙስናሁ አምጣነ ማየ ግብጽ ተሰወረ።

ትርጉም

ማእድ በሌላቸውና ራት በማይሰጡ
 ሰዎች ዘንድ ዮሴፍ ከሰሎሚ ጋር እንግዳ በሆነ ጊዜ
 የሰሎሚ ልብ ተደነቀ፡ የዮሴፍ ልብም አደነቀ፤
 የእሳት ነዳድ የሆነ ራብ ቃል
 በድንግል ሆድ ውስጥ አድሯል፡፡
 ለሁልጊዜም አጣምሯልና
 የቀኝ ወንድና የግራ ሴት እግሮችን።
 የውሃ ጥም/ የግብፅ ንጉስም የምላሽን ሃይል ባሰረ ጊዜ
 በግብፅ አገር ያልተደረገ በገሊላ ተደረገ፤
 የገሊላ ውሃ/ የተጠማ ሰው በጠጅ ቢሰክር
 ጥፋቱን (ውርደቱን) እንዳያይ የግብፅ ውሃ ተሸሽታልና።

የሚበሉትና ለእንግዳ የሚያበሉት በሌላቸው ሰዎች ቤት
 ያደሩ እንግዶች ይደነቃሉ። እንዲሁም ዮሴፍና ሰሎሚ ከቅድስት
 ማርያምና ከልጅዋ ጋር ወደግብፅ አገር ያለስንቅ ተሰደዱ። ደግሞ ቃል
 የሚባል ወልድ በድንግሊቱ ሆድ እንደተፀነሰ እንዲሁም ራብ
 በድንግል ማርያም ሆድ ጠና። ከዚህም ጋር ክርስቶስ በጋብቻ ህግ
 ባልገና ሚስትን እንደአጣመራቸው በራብ ጊዜ የቀኝ እግርና የግራ
 እግር ተሻረቡ (ተፋተሉ)። ከዚህም ሌላ የግብፅ ንጉስ ፈርአን
 ዮሴፍን ባሰረው ጊዜ ግራም የሆነ (የሚያስደንቅ) ህልም እንዳየ
 የሰደት ውሃ ጥም የሰደተኞቹን ምላስ አደረቀው፤ በግብፅ ያልሆነ
 የህፃናትም እልቂት በገሊላ ተደረገ። በተጨማሪም ተጠምቶ የዋለ
 ሰውን እንደጠማው የጠጣው ወይን እንደሚያሰክረው በቃና ዘገ
 ሊላ በተደረገው ሰርግ ውሃው ወይን ሆነ። ያም ሰው የሰከሩን ውር
 ደት እንዳያይ ፊቱን እንደሚያዞር፤ በእነ ዮሴፍ ስደት ጊዜ በግብፅ
 በረሃ የሚጠጣ ውሃ ታጣ ማለት በቅኔው ተመስጥሯል።

ታሪክ

የአምላክ እናት ድንግል ማርያም በቤተ ልሄም አምላክን
 በድንግልና ወልዳ ሳለች ሰይጣን ልጅዋን ለማስገደል ተነክላባት፤
 ወደገሊላ ንጉስ ሄሮድስ ሄዶ ነገር ሰራባት። «ለአንተም ለእኔም
 የማይበጅ ንጉስ በሀገርህ በቤተልሄም ተወልዷል፡፡ ይህን ጊዜ እርሱን
 ካልገደልኸው መንግስትህን ይቀማሃል» አለው። ስለዚህ
 ህም «ሀገጉን ሊገድሉት ይቼታልና ሀገጉንና እናቱን ይዘህ ወደ
 ግብፅ ሽሽ ብሎ መልአክ ለዮሴፍ ነገረው። ዮሴፍም ሀገጉን ከነእ
 ናቱ፡ ሰሎሚንም ይዞ በሌሊት ወጣና ወደግብፅ ተሰደደ። በዚያ
 ጊዜ ድንግል ማርያም ጫካ ለጫካ በመሄድ እያለቀሰች በራብና
 በጥም በእሾህና በእንቅፋት ተሰቃየች። እነርሱም ሄሮድስ እስኪ
 ሞት ድረስ ሶስት አመት ከሰድስት ወር በግብፅ ኖሩ (ማቴ. 2:1-23)።

ግሁጽን አገው ኢታስተሐፀሱ
 ተግዛጸ ቃልየ ዘንተ፤ ወኢታምስልዎ ዕጉሥታረ፤
 እመ ለጊዜሁ መሪር እስመ ያስተፈሥሕ ድገረ፤
 ምሳሌ ዝኒ ከመ ታምእሩ
 ነጽሩ በዐይነ ልቡና ሶረርተ መሪረ፤
 እስመ እንዘ ለአፍ ምንዳቢሁ
 መድኅኒተ ከርሥ ውእቱ፤ ወያስተፈሥሕ ጽዑረ ።
 በጽድቅስ ገሥጽ አርክ ኢይከውነኒ ነውረ፤
 እግዚአብሔር እስመ ገሥጽ ለኢዮብ ዘአፍቀረ፤
 ወያጠይቅሙ ኢዮብ ዘልሳንዩ ነገረ
 ምረረ ሕግሙ አስተማሰለ ሐሊበ ወመፃረ ።

ትርጉም

የተገሰፃችሁ ወንድሞች! ይህን
 የቃሌን ተግሳፅ አትሰቀቁ፤ እሬትንም አታስመስሉት፤
 ለጊዜው መራራ ቢሆን በሁዋላ ያስደስታልና ።
 የዚህንም ምሳሌ ታውቁ ዘንድ
 በልብ አይን መራራ ኮሶን ተመልከቱ፤
 ለአፍ ጉፍናኔው (ጎምዛዛ) ሲሆን
 የሆድ ፈውስ ነውና፤ ተጨናቂንም ያስደስታልና ።
 በእውነትስ ወዳጅን መገሰፅ ነውርን አይሆንብኝም፤
 እግዚአብሔር የወደደውን ኢዮብን ገስቶታልና፤
 ኢዮብም ያንደበቱን ነገር ያስረዳችሁ ዘንድ
 የደዌውን ጉፍናኔ ወተትንና ማርን እስመስሉታልና ።

የሬት ዝልግልግ (ወለላ) ቢጠጡት ምላስንና ከንፈርን ከመ
 ነምዘዝ በቀር ጥቅም አይሰጥም ። በሌላ በኩል ሬት የመዳኒትነት
 ጠባይ አለው ቢባልም እንደ ኮሶ የተፈተነ አይደለም ። መምህር
 ተማሪዎቹን እንደ አባትነቱ ቢገስፃቸው ግን የኮሶ መጠጥ የአፍ
 ጉፍናኔ ሲሆን፤ የሆድ ተባይ በሽታን ገድሎ እንደሚያወጣው ሁሉ
 የመምህር ተግሳፅም የተማሪችን ውስልትና በሊጋው ነቅሎ ይጥ
 ለዋል ። የኮሶ መጠጥ ለጊዜው ቢጎፈንንም በሁዋላ እንደሚያስደስት
 የመምህር አባታዊ ተግሳፅም ለጊዜው ቢያስቅቅም ተማሪዎችን እንደ
 ታረመ እህልና እንደ ተከተከተ ተከል ፍሬያማዎች ያደርጋቸዋል ።

የመምህርም ወዳጅን በእውነት መገሰፅ አያስነውርም ። ምክን
 ያቱም እግዚአብሔር የሚወደው ኢዮብን በደዌና በሀብት ጥፋት
 ሲገስፀው ቢታገስ ወዳጅነቱ ነጥሯልና ። ወተትና ማርም ጣፋጮች
 እንደሆኑ ኢዮብ አምላኩ የገሰፀውን (የዳረገውን) የደዌውን ስቃይ
 እንደመልካም ስጦታ ቆጠረው ማለት በቅኔው ምስጢር ተገልጧል ።

ታሪክ

ብዙዎች ተማሪዎች በአንድ መምህር ትምህርት ቤት ተሰብስቦ
 በው ሲማሩ ሁሉም ሙሉ በሙሉ አመለ ወርቅ ሊሆኑ አይች
 ሉም ። አንዳንዶቹ « ሲመትሩላት ትነጭና ቢወቅሩ አይፈጭ »
 ሲሆኑ አንዳንዶቹ « ለብልህ አይነግሩ ለአንበሳ አይመትሩና በአይን
 አውቃ » ይሆናሉ ። ከዚህም የተነሳ ባለቅኔው በተማሪዎቻቸው
 መካከል ያሉትን ወስላቶች ተማሪዎች ለማስጠንቀቅ ያህል « ሾላ
 በደፈናው » የሆነ ተግላፃዊ ምክርን በማህበር ሲሰጡ « ያደረገች
 ውን ታስታውቅ ከደረቷ ትታጠቅ » እንዲሉ ከወሰላቶቹ ተማሪዎች
 የቅርታ እንጉርጉሮ ይሰማ ጀመር ። ከዚህም አያይዞ እንደ ትምህ
 ሮቱ ስርአትና ህግ « ባለተራ ግስ ተቀበል » በማለት መምህሩ ቢያዙ
 እምምታው በረከተ ። ስለዚህ መምህሩ ይህን ስለተግሳፅ ጠቃሚ
 ነት የሚያስረዳ ቅኔ ለተማሪዎቻቸው ዘርፈዋል ።

ሕንጺሃ ለባሕረ ኤርትራ ተመዝበረ
እስመ በውስቴታ ጣኔዎስ ተገብረ ።

ትርጉም

የኤርትራ ህንፃ ፈረሰ ፤
በውስጡ ፈርአን ተደርጓልና ።

ምስጢር

አንድ አጓጉል የሆነ (ያልተጠረበ) ድንጋይ ያለበት ህንፃ
በአጓጉሉ ድንጋይ አቀማመጥ ምክንያት እንደሚፈርስ፤ የኤርትራ
ባህር ተከፍሎላቸው እስራኤል በደህና ሲሻገሩ ግብፃውያን እነፈ
ርአን ሰጠሙበት ማለት በቅኔው ምስጢር ተገልጧል ።

189 ዕጣነ ሞገር

ዘተክሌ (መምህር፣ ዘጥሸራ)

እግዚአ ውላጤ ክረምት
አመተ ሁከት ዘኮነት ደመና ለምንት እንተ አንበረ ፤
አመ ተአዘዘት ትቅዳሕ ግዩ አስተፍሥሐ ፍጡረ
እንበለ ነገርጓር ይእቲ እስመ ኢተሐውር ባሕረ ፤
ወይእቲ በአጽልሞ ገጽ ዘትትመየጥ ደጎረ ።

አሠረ ገጉሥ

ቅኑዩ ሐጋይ ይብሰት በጥንቃቄ ምክረ ቃለ ነቢይ እንተ አለመረ
ለእግዚአ ተግሣጽ ክረምት መፃቱ እስከነ ገልፈተ ገብረ ፤
ውእቱ እስመ ውስተ ቤት ተሰወረ ።

ትርጉም

የመለወጥ ጌታ / ክረምት
የእውከት አገልጋይ የሆነች ደመናን ለምን ነው ያስቀመጠ ?
ፍጡርን የሚያስደስት ውሃ እንድትቀዳ በታዘዘች ጊዜ
እርሷ ያለማንነራጎር ወደወንዝ አትሄድምና ።
እርሷም ፊት በማጥቆር ወደሁዋላ የምትመለስ ናትና ።

አሰረ ገጉስ

የበጋ ተገዥ / ድርቅ በጥንቃቄ የነቢይን ቃል ምክር ያወቀ ነው ፤
የተገላፅ ጌታ / ክረምት ቁጣው እስካለፈ ድረስ
እሱ ከቤት ውስጥ ተደብቋልና ።

ምስጢር

ውሃ ቅጂ ስትባል ያለማንመትመት (ያለማንነራጎር) የማትሄ
ድና ፈቷን የምታጠቁር አገልጋይን ያየ ሰው ጌታዋን « ይህችን
እውከተኛ ለምን ነው ያኖርህ ? » ይለዋል ። እንዲሁም የአገል
ጋይቱ ምሳሌ የክረምት ደመና ወደውቅያኖስ ባህር ሄዳ ውሃን
ጠልቃ በነፋስ ወደ ልጋዝነት (ተሸካሚነት) ወደላይ ስትወጣ ጉር
ምርምታ ይሆናል ፤ የሰማይም ገፅ ይጠቁራል ።

አንድ አስቸጋሪ ነገር የተፈጠረበት ሰው የሚፈራው ነገር
እስኪያልፍ ድረስ በቤት ውስጥ ተደብቆ የለም እንደሚያስኝ
የበጋም ድርቅ የክረምት ዝናብ እስኪያልቅ ድረስ በቤት ውስጥ
እንጂ በውጭ አይገኝም ይላሉ ባለቅኔው ።

190 ዕዝል ጉባኤ ቃና

ይቤልም ሕዝብ ስቡረ ዐፅም ለሰማዕተ ልዳ በግብሩ ፤
እስመ የአንም ሐዊረ መልበሶ በአእዳዊሁ ወእግሩ ።

ህዝቦች በሰራው የልዳን ሰማእት አጥንተ ሰባራ አሉት፤
 ልብሉ / መሄድን በእጆቹና በእግሩ ይሰራልና ።

ምስጢር

ሸማኔ በድር ዘመን አላዋቂዎች ዘንድ አጥንተ ሰባራ እንደ
 ሚባል፤ የልዳ ሰማእት ጊዮርጊስን ወንጀለኞች በእጆቹና በእግ
 ሮቹ እንደከብት የእንብርክ አስሄዱት፤ አጥንቶቹንም አደቀቁ ማለት
 በቅኔው ተመስጥሯል ።

191 ዘአምላኪየ

አናሚ አምላክ ዘአይትዐወት ሀገሩ
 እነመ ልብስ ተቀንዎ በእዱ ወእግሩ፤
 አዳም ወሐዋን ደቂቁ እስመ በተዐርቆ ነበሩ ።

ትርጉም

አገሩ የማይታወቅ ሸማኔ / አምላክ
 በእጁና በእግሩ ልብስ / መቸንከርን ሰራ፤
 አዳምና ሄዋን / ልጆቹ በመራቅት ተቀምጠዋልና (ይናራሉና) ።

ምስጢር

የትውልድ ቦታው ያልታወቀ ሸማኔ ሸማን በእጆቹና በእግ
 ሮቹ ለተራቁቱት ልጆቹ እንደሚሰራ፤ ባህርዩ የማይመረመር አም
 ላክ ለአዳምና ለሄዋን ብሎ እጆቹንና እግሮቹን በችንካር ተቸነከረ ።
 ልጆች ከልብስ እንደተራቁት አዳምና ሄዋን ከእግዚአብሄር ልጅ
 ነት ወጡ (ተለዩ) ማለት በቅኔው ተመስጥሯል ።

ዘተከለ ጽዮን (አለቃ)

ዐደወ በላኢ ሰብእ
 በንስቲት ማይ ንበ ሰማያዊት ሀገሩ
 ምሉክ ፈለገ እሳት፤ እስመ ማይ ሐመሩ ።
 አመኒ አዝማድ ሞተ በላኢ ሰብእ አእመሩ
 እስመ በላኢ ሰብእ ለሰብእ መቃብሩ
 ንበ አይቲ መቃብረ ገብሩ፤

ትርጉም

በላኢ ሰብእ በጥቂት
 ውሃ ወደሰማይ አገሩ የመላ
 የእሳት ባህርን ተሻገረ፤ ውሃ መርከቡ ነውና ።
 ዘመዶችም የበላኢ ሰብእ ሞትን ባወቁ ጊዜ
 በላኢ ሰብእ የሰው መቃብሩ ነውና
 መቃብሩን የት አደረጉ፤

ምስጢር

ሰው ሁሉ ለልማዱ ባህርን የሚሻገረው በመርከብ ሲሆን
 በላኢ ሰብእ (ሰው በላተኛ) ውሃን ለድሃው ማጠጣቱ እንደመር
 ከብ ሆኖለት የእሳት ባህርን በውሃ ተሻግሮ ገነት ገባ ። ደግሞ
 እያንዳንዱ ሰው ሲሞት በመሬት ይቀበራል፤ በላኢ ሰብእ ግን
 ራሱ መቃብር ስለሆነ በሞተ ጊዜ ዘመዶቹ መቃብር ሊፈልጉ
 ለት አይችሉም ። በላኢ ሰብእ ባእዶችን ሰዎች ብቻ ሳይሆን ሚስ
 ቱንና ልጆቹንም ስለበላ «መቃብር በመቃብር እንዴት ይቀበራል»
 በማለት ባለቅኔው ቅኔያቸውን አመስጥረዋል ።

ቀርነ መድኃኒትን የርዳኛስ
 እንሥሉ ለነ እምሀገረ ዳዊት ገብሩ
 አብ ተክለ ሃይማኖት ዘኢየር ማገደሩ፡
 እስመ ከመ አዘዘ ውእቱ ዘእንበለ ነቢብ ተፈጥሩ
 ዕውራን ኪሩቤል ዘኢይትናገሩ
 ብርሃኖት ዐበይተ ይጹሩ።

ትርጉም

ኢየር (ሰማይ) ማደሪያው የሆነ
 አባት/ተክለ ሃይማኖት የመዳኛችን መምሪያ የርዳኛስን
 ከእገልጋይ ዳዊት አገር አነሳልን (አመጣልን)፤
 የማይናገሩ ኪሩቤል እውሮች ታላላቆች
 ብርሃኖችን ይሸከሙ ዘንድ
 እርሱ እንዳዘዘ ያለመናገር ተፈጥረዋልና።

ምስጢር

«እግዚአብሄር የመዳኛችንን መምሪያ ከዳዊት ወገን አነሳልን»
 ብሎ ነቢዩ ዘካርያስ እንደተናገረ፡ ከመላእክት ጋር አመሰገኑ
 የሚባሉ ፃድቅ ተክለ ሃይማኖት ውሃውን ፈዋሽ አደረጉት፡ ደግሞ
 ኪሩቤል የአምላክን ዙፋን ሲሸከሙ እንደተፈጠሩ ሁሉ እውሮች
 ሰዎች በፀበሉ ተጠምቀው አይኖቻቸው በሩላቸው ይላሉ ባለቅኔው።

ለገለፍተ ፍና
 ቀርነ ገብጽ ፈርዖን ወሠራዊቱ
 ብዙን ስንቀ አበላ እለ በርእሰሙ ጸሩ
 ሚካኤል እንዘ ቅድሚያው ገበ መስየ ምድሩ፤
 ኤርትራ ዘመድ አሐቲ እንተ ኪያሃ አፍቀሩ
 ከመ ፍና ምቤት ኢይሑሩ
 በእንቀጸ ቤታ ማዕበል እምድገረ ነበሩ፤
 ትቤሎሙ ገድሩ ገድሩ

ትርጉም

መንገድ/የግብፅ ነጋሪትን
 የሄዱ ብዙ ሰንቅ/አበላን
 በራሳቸው የተሸከሙ ፈርዖንና ሰራዊቱ
 ሚካኤል በፊታቸው ሲሆን ምድሩ ከመሸ ዘንድ፤
 እርስዋን/የወደዱት አንዲት ዘመድ/ኤርትራ
 የምሽት መንገድን እንዳይሄዱ
 በቤትዋ/ማእበል ደጃፍ ከተቀመጡ በዋሁላ
 እደሩ እደሩ አለቻቸው።

ምስጢር

ስንቃቸውን ተሸከመው የሚጓዙ መንገደኞች ከነርሱ አንዱ
 እፊት እፊታቸው በመሄድ ሲመራቸው፡ ቀኑ በመሸባቸው ጊዜ
 ጎራ ብለው የጠየቁት ዘመዳቸው ሴት «በምሽት አትሄዱ፡ እደሩ»
 ትላቸዋለች። እንዲሁም የመንገደኞቹ ምላሴ ፈርዖንና ሰራዊቱ
 መንገድን እንደመሄድ ነጋሪትን አስገሰሙ አዋጅ አስነገሩ። ስን
 ቅን እንደመሸከም አበላን (በደልን) አበዙ። ከመንገደኞች አንዱ
 መንገድ እንደሚመራቸው፡ ቅዱስ ሚካኤልም በእበራኤል ፊት

ብርሃን ሲያሳይ በግብፃውያን ፊት ደመና ጋረደባቸው ። የዘመድ ሴት ምሳሌ የሆነች የኤርትራ ባህርም የመንገደኞች ምሳሌ የሆኑ ፈርሐንና ሰራዊቱን የደጅ ምሳሌ በሆነው ማእበል አስጠመቻቸው ይላሉ ባለቅኔው ።

195 መወደስ

ዘብረ ሥላሴ (ንቡረ እድ)

በአናቅጺሃ ለደብር ወለተ ጽዮን
ሰብሐተ ምኒልክ ንጉሥ ይሰብኩ ወይንግሩ
ደቂቀ ደብረ ኀይል አለላፍ ዘበተዋሕዶ ነበሩ
ዘልፈ ይተግሁ ።
ወእንበለ ነፍስ አምላክ አእመሩ
አእባኝ መርዓ ዘተዐሠሩ ፤
እስመ እንበለ አፍ ወይን በሰብሐተ ራጉኤል ሰከሩ ።
ይትጎደግሂ ውስተ ፍኖት ለእግረ ትንቢት አሠሩ
እድግት ወዕዋላ ውስተ እግዚአሙ ይነብሩ ፤
ባሕቱ እሉ ሠናዩ እንዘ ይገብሩ
ጎደላን በእከዮሙ ለምንት ይዘገሩ ?

ትርጉም

በዕዮን ልጅ/ ደብር በሮች
የንጉስ ምኒልክ ምስጋናን ይነግሩና ይሰብኩ ዘንድ
በአንድነት የሚኖሩ ብዙዎች የደብረ ሀይል ልጆች
ዘወትር ይተጋሉ ።
የተጠሩ (የተጋበዙ) የሰርግ ድንጋዮችም
ያለነፍስ አምላክን አወቁ ፤
ያለወይን/አፍ በራጉኤል ምስጋና ሰከረዋልና ።
የትንቢት/ እግር ኮቴም በመንገድ ውስጥ ይቀረፅ ዘንድ

አሀያና ውርንጭዋ በጌታቸው (ቁጥጥር ሰር) ይኖራሉ ፤
ነገር ግን እሊህ መልካምን ሲያደርጉ (መልካም ሰራ ሲሰሩ)
ብርቱዎች በክፋታቸው ለምን ይኮራሉ ?

ምስጢር

አንድነታቸውን ለማጠንከር የሚጣጣሩ ተባባሪ ሰዎች የመጣ
ውን በሀብረት ምስጋና ተቀብለውና የሚሄደውንም ሸኝተው ይኖ
ራሉ ። እንዲሁም ከእንጦጦ ማርያም ተነራብቶ የተቋቋመው የራጉ
ኤል ደብር ካህናት በፍቅር አንድነት ይኖራሉ ፤ ለአፄ ምኒልክም
ግንባር ቀደም ናቸው ።

ደግሞ ወይን የጠጡ የሰርግ በኤል እድምተኞች ቢሰክሩም
አእምሯቸውን ፍፁም እንደማይሰቱ ሀይወት የሌላቸው ድንጋዮች
እንደ መልአክ ራጉኤል ኢየሱስን አውቀው አመሰገኑት ። ከዚህም
ሌላ መንገደኛ ሲሄድ የእግሩ ርግጫ በጫግው ልክ በመንገድ ላይ
እንደሚቀረፅ ፤ በተነገረው ትንቢት መሰረት አሀያና ውርንጫዋ
ኢየሱስን በመንገድ ተሸከሙት ። ይህ ሲፈፀም ያዩ አይሁድ ግን
አይተው እንዳላዩ ሆኑ ይላሉ ባለቅኔው ።

196 መወደስ

ዘተሰሱ (ሙሀር ፣ ዘጥሸሩ)

እንግዳ ዓለም እምአምሮ ርእሱ
ወእመ ከመ ነግድ መጽአ ኢየአምሮ ለግብሩ ፤
ለጠይቆ ዝኒ ነገር መንገል ዳዊት ይሑሩ
ጠቢባን እለ በእእምሮ ወጥብብ ተነክሩ ፤
አምጣኝ ጎደረ ውስተ አፍአ
ጠቢብ ውሳጢ ዳዊት እምውሳጣዊት ምሥጢሩ ።
አይሁድሂ በምሳሌ ሶበ ግብርሙ ተምሀሩ

እኩያን ዐቀብተ ወይን ጽድቀ ተናገሩ፤
መጠነ በሕያው ክርስቶስ ሰማዕተ ሐሰት አቅጸሩ
ለሐምሮ ርእሶሙ በጽሚት እስመ እምርእሶሙ ተሰወሩ።

ትርጉም

አለም ራሱን ከማወቅ እንግዳ ነው፤
እንደ እንግዳ ቢመጣም ስራውን አያውቀውም፤
ይህንም ነገር ለመረዳት በአእምሮና በጥበብ
የተለዩ ጥበበኞች ወደ ዳዊት ይሂዱ፤
የውስጥ ጥበበኛ ዳዊት
ከውስጠኛይቱ ምስጢሩ በውጭ አድሯልና።
አይሁድም በምሳሌ ስራቸውን በተማሩ ጊዜ
ክፉዎች የወይን ጠባቆች እውነትን ተናገሩ፤
በህያው ክርስቶስ የአሰት ምስክሮችን በዋጁ መጠን
በቀስታ ራሳቸውን ለማማት ከራሳቸው ተደብቀዋልና።

ምስጢር

ዘመድ አዝማድ በሌለበት የባእድ አገር እየተዘዋወረ የሚነግድ
የጥንት ነጋዴ ከቤት ውጭ እንደሚያድር፤ ንጉስ ዳዊት በእርዮ
ሚስት የፈፀመው ሃጢአት በምሳሌ ቢነገረው አላዋቂ ሆነ። እንዲ
ሁም አይሁድ የገዛ ስራቸው በወይን ጠባቆች ምሳሌ ቢነገራቸው
ስራቸውን ባለማወቃቸው ራሳቸውን ቢያሳሙም፤ በክርስቶስ ላይ
የአሰት ምስክሮችን በዋጁበት (በገዙበት) ልክ ራሳቸውን ባለማወቅ
በራሳቸው ላይ በፈረዱት ፍርድ እውነተኞች ሆኑ ግለት በቅኔው
ተመስጥሯል።

ታሪክ

ዳዊት በእርዮ ሚስት የፈፀመው ሃጢአት እንዳይገለጥበት አፍሮ
እርዮን አስገድሎታል። በዚህ የተነሳ ነቢዩ ናታን በእርዮ ላይ የፈ
ፀመውን የራሱን ግፍ (ሃጢአት) በምሳሌ ቢነገረው ፈገግሮ ሌላ

ሰው መስሎት ሞት ፈርዷል (2 ሳሙ. 12፡1—13)። አይሁድም የራ
ሳቸውን ክፉ ስራ ክርስቶስ በወይን ጠባቂዎች ምሳሌ ሲነግራቸው
ወይን ጠባቂዎች ሌሎች መስለዋቸው በራሳቸው ላይ ትጣትን ፈር
ደዋል (ማቴ. 21፡33—41)።

197 ሥላሴ

ዘደቱ እስጢፋ

አጋግ ይቤ

«ከመዝኑ ሞት መሪር»

በጊዜ ረገዝ ሳሙኤል መምህር።

ወሰራቱ ንግሥት እነ ደቀ እስጢፋ ገሱር፤

አንበሳ እስክንድር፤

እንላ አንበሳ እንዝ ትጥሕር

እምእርአይክ ተገጠኔ ምድር።

ትርጉም

አጋግ አለ

«ሞት እንደዚህ መራራ ነው?»

መምህር ሳሙኤል በወጋው ጊዜ።

ንግስትን የሰረቀሁ ወራዳ እኔ ደቀ እስጢፋም
አንበሳ እስክንድር፤

የአንበሳ ደቦል የሆንህ አንተ ስታገላ

ከማይህ ምድር ትዋጠኝ።

ምስጢር

ኮሶ ጠጥቶ የማያውቅ ሰው ኮሶ ቀምሶ ምረቱ ሲያንገሸገሸው
«ለካ ኮሶ እንደዚህ መራራ ናሯል?» ብሎ እንደሚገረም ሁሉ
አጋግም ሳሙኤል በጦር ወገቱ ሲገድለው የሞትን መራራነት ተረ
ድቷል። ደቀ እስጢፋም እኔ እስክንድርን እንበሳን እንደሚሰብር

እንበላ በመቁጠርና ራሱንም እንደ እንስሳ በመገመት ሞቱን እንደ አጋግ አጋጧት ቆጥሮታል ። ከዚህም የተነሳ የአፄ እስክንድርን አይን ከግየት ምድር ተከፍታ ብትውጠው ወደሌ ።

198 መወደስ

ዘላካለ ወልድ (ምህረ)

ሐጸ ተማስ መንፈቀ ፍጻሜ ፡

ወኢተፈጸመ ምንተ ትርብበተ አለጻው ወአገር ፤

እስከ ውኒዘ ደም ኮነ ሣልስተ እደሃ ለባሕር ፤

እስመ ቆመ ሰይፍ ሊቀ ካህናት

ደርአይ ማገለቅቶ ለተማስ ነገር ።

ወአዝማዶ ተማስ ኢሐለዩ

ዐስበ ከራይያን ዕደው ውኒጦ ስፋሕ መቃብር ።

ወአብዝኅ ሕብረ መልክእ ተክለ ሃይማኖት ማእረር

አምጣነ ኪሩብ ገጸ ሰብእ ወየሐንስ ገጸ ንስር ፤

እመኒ ሀሎ በምእት አካለ ተማስ ምቱር

ወያዕቆብ ዘሠላሳ ግማዶ አካል ፍሬ ምድር ።

ትርጉም

ተማስ/የጭራሽ እኩሌታ ጎደለ ፡

የእጆችና የእግሮች አራትነትም ምንም አልተፈፀመም ፤

የደም ፈሳሽ የባህር ሲሶ እስኪሆን ድረስ

የተማስን ነገር ፍጻሜ

ይመለከት ዘንድ የካህናት አለቃ/ሰይፍ ቆጋልና ፤

የተማስ ዘመዶችም የቆፋሪዎች

ወንዶችን ዋጋና የሰፊ መቃብርን ዋጋ አላሰቡምና ።

አዝመራ/ተክለ ሃይማኖትም የመልክ አይነትን

በሰው ፊት ኪሩብና በአምራ ፊት የሆንስ ልክ አበዛ ፤
ምንም የታወደ የተማስ አካል/ባለመቶ መስፈሪያ ቢኖር ፤
ባለሰላሳ የአካል ቁራጭ የምድር ፍሬ/ያእቆብም ቢኖር ።

ምስጢር

አንድ ነገር ፈሳሽ ወይም ጠጣር መላልሶ ቢሰፍሩት ሰፍሩ ይቀንሳል ፤ እንዲሁም የመርእስ ሰማእት ተማስ በጠላቶች ሰይፍ ሲቆራረጥ ጊዜ የእጁና የእግሩ አራትነት ቀረ ። ደግሞ ከሶስት አንድ የሆነው ከፍያ ሲሶ እንደሚባል የተማስ ደም የባህር ውሃ ሶስትያ ሆነ ። የተከሳሽ ወይም የከሳሽ ዘመድ የነገሩን ፍጻሜ እየተጠባበቀ በአደባባይ እንደሚቆም ፤ የከሀዲዎች ሰይፍም ተማስን ጨርሶ እስኪ ቆርጠው አልተገታም ። ስለዚህም ተማስ በመቆራረጥ ካለቀ የሙት ወገኖች ለመቃብር ቆፋሪዎችና ለመቃብር የሚሰጡት (የሚከፍሉት) ነገዘብ የተማስን ዘመዶች እያሳስባቸውም ።

ከዚህም ሌላ እገሌ በነእገሌ ምርት ልክ አመረተ እንደሚባል አቡነ ተክለ ሃይማኖትም በመልክ በኪሩብና በመጥምቅ የሆንስ አይነት ከንፍ አወጡ ። ከዚህም በላይ መቶ ዳውላና ሰላሳ ጫን እምራችን እንዳሉም የተማስ መቆረጥ በአካላቱ ልክ ሆነ ፤ ያእቆብም እግሩን ተቆረጠ በማለት ቅኔው ተመስጥሯል ።

199 መወደስ

ዘክላር ዮሐንስ

ዙሉ ይትገጣእ እመ ጎሠሥዎ ፤

ወእመ ኢፈቀድክ አይ ዘይትወሀበነ ግብር

እምነ ፍተ ቃገም ንኡስ እስከ ነጥበ ማይ ቁረር ።

ዝስ ይጽንሐነ

ሀልው አግዓዚ በሰማይ ወምድር

እንበለ ምክርክ ሠርዌ ምክር

እድምዖ መቃብር ኢንክል ወረኪበ ሞት ወሰነ ጸዕር ፤
እስመ ኅጥአ ዘይቀትሎ አመ ተባጽሕዎ ፀር
ሳኦል ዘተውህቦ ሀብተ አክሊል ወርቅ ወመንበር ።
ወአመ ተመከረ ኢዮብ በዕጸበ ደዌ መረር
ተመነየ መቃብረ ወኢረከቦ ለመቃብር ።

ትርጉም

ከፈለጉት ሁሉ ይታጣል ፤
አንተስ ካልፈቀድህ የሚሰጠን ስራ ምንድን ነው ?
ከጉንዳን ትንሽ ቁራሽ እስከ ቀዝቃዛ የውሃ ጠብታ ድረስ ።
ይህስ ይቆየንና
በምድርና በሰማይ የምትኖር ጌታ ሆይ ፤
የምክር ምስሶ (መወሰኛ) ከሆነ ምክርህ በቀር
መቃብርን ማግኘትን አንችልም ፤ የጭንቅ ወሰን የሆነ
ሞትን ማግኘትም አንችልም ፤
ዙፋንና የወርቅ አክሊል ሀብት የተሰጠው ሳኦል
ጠላቶች በተገናኙት ጊዜ የሚገድለው አጥቷልና ።
ኢዮብም በመራራ ህማም ጭንቅ በተፈተነ ጊዜ
መቃብርን ተመኘና መቃብርን አላገኘውምና ።

ምስጢር

የዚህ ቅኔ ምስጢር ማንኛውም ነገር መልካምም ቢሆን ከፋም
ቢሆን ፤ ያለ እግዚአብሔር ፈቃድ እንደማይሆን ያመለክታል ። ይኸ
ውም ሳኦልን ጠላቶቹ በድንገት በደረሱበት ጊዜ ጋሻ ጃግሬውን
እባክህ ግደለኝ አለው ። ጋሻ ጃግሬውም ሳኦልን ሊገድለው አልፈ
ለገም ፤ ስለዚህ ሳኦል በሱሌው እጅ መሞትን አላገኘም ። እንዲሁም
ኢዮብ በቁስለ ስጋ አንገብግቦት (በቁስለ በሽታ በመቃጠል) ከመ
ሰቃየት ይልቅ ሞትን ቢመኝ አልሆነለትም በማለት ሰው የፈለገ
ውን በጊዜው ሊያገኝ እንደማይችል ባለቅኔው አረጋግጠዋል ።

200 መወደስ

ከከብቱ (ዕቃቤ ሰዓት)

እፎ ንሬኢ ገጸ ሆሣዕና
እለ በከንቱ ፈጸምን ነሶሳወ ክልኤ አእጋር ፤
እስመ ጸድቀተን ንጎብ በጣዕመ ዚአሃ መዓር ።
ወኢነባብያን ምሳሌያት
ለገሥጾትን ተንሥኡ እምድር ፤
አምጣን ለከንቱ ኢትትባደር
ሐዋርያዊት ዕፅ ማንደረ ብእሲ በሊሐ ምክር ።
ወይግበር ከመ ገብርዎ ሞራርተ ሐጂን ግብር
በሐረት ወበግብአት እንበለ ረባሕ ኢየሐውር ፤
ወየዋህ ለርእሱ ጠቢብ በወርጎ ማእረር
አቅድሞተ ዘርዕ እንዘ አልቦቱ ምስለ እለ ዘርዕ የአርር ።

ትርጉም

የሁለት እግሮች ምልልስን በከንቱ የፈፀምን እኛ
የሆሳኢናን ፊት እንዴት እናያለን ?
ንብ በማሯ ጥፍጥና በልጣናለችና ።
የማይናገሩ ምሳሌዎችም
እኛን ለመገሰፅ ከምድር ተነሱ ፤
የምክረ ፈጣን ሰው
ማደሪያ የሆነች የሽማግሌ መወርወሪያ ለከንቱ
አትቀዳደምምና ።
የተሰራ የብረት መጋዘም እንዳደረጉት ያደርግ ዘንድ
በመሄድና በመመለስ ያለጥቅም አይሄድምና ፤
ለራሱ ጥበበኛ ገር ሰውም በአዝመራ ወራት
ዘር ማስቀደም ሳይኖርበት ከዘሩት ጋር ይለቅማልና ።

ጌታቸው ለሰራ ያዘዛቸው አሽከሮች የታዘዙትን ስራ ሳይሰሩ ጌታቸው ሲመጣባቸው ፊቱን እንደት እንደሚያዩት ይጨገቃቸዋል ። እንዲሁም የአምላክን ትእዛዝ ያልፈፀሙ ክርስቲያኖች ክርስቶስ ዳግመኛ በሚመጣበት ጊዜ ከእኔ ፊት ወግዱ ይባላሉ ።

ደግሞ ጌታቸው ያዘዛቸውን የሰሩ አሽከሮች ያልሰሩትን ሰነፎች እንደሚያስወቅዷቸው ከግእዛን ፍጥረቶች ገብ በምትሰራው ግር ከሰው ተሻለች ። እንዲሁም የሸግኔ መወርወሪያ በምታመላል ሰውና ከድሩ ጋር በምታዋህደው ግግ ከሰነፍ ሰው ትበልጣለች ። መጋዝም ወደፊትና ወደሁዋላ ሲመግዙበት በሚፈፅመው ምግዛ ከሰነፍ ሰዎች ይሻላል ። ገር ሰውም ምንም ሳይዘራ ከዘሩት ጋር ቢግርም እንኳን ብልጥ ነን ከሚሉት ሰነፎች ይልቅ አዋቂ ነው ግለት በቅኔው ተመስጥሮበታል ።

201 መወደስ

ዘከባቱ (ዐቃቤ ሰዓት)

ምንት ውለቱ ፍድፋዴ ዚአሃ

ለምክሐ ጠቢባን ጥበብ ? እስመ በጥበብ ወምክር

ኢይጸዕዱ ጸሊም ወኢይነውጎ ጎጺር ፤

ወለክብድ ዘይጸንሕዎ ከልኤቱ አፅራር

ሞት ወመቃብር

ይጸንሕዎ ከግሁ ለጠቢብ ወማእምር ።

ከመሰ ኢንሰጠም በዕመቀ ብሂል ባሕር

ታጎሥር የውሃት ወጥበብ ታከብር

እንዘ ርግብ የዋህ በዓለ አክናፍ ወእግር

የሐውር በእንግድዓ ጠቢብ አርፎ ምድር ።

የጥበበኞች መመኪያ የሆነች

የጥበብ ብልጫ ምንድር ነው ? በጥበብና በምክር

ጥቁር አይነጣምና አጭርም አይረዝምምና ፤

ሰነፍን የሚጠብቁት ሁለት ጠላቶች/

ሞትና መቃብርም

ጥበበኛውንና አዋቂውን እንደርሱ (እንደሰነፍ)

ይጠብቁታልና ።

የዋህነት ታጎላቂላለች (ታዋርዳለች) ጥበብም

ታከብራለች በማለት/ባህር ጥልቅ እንዳንሰጥም ገን

የዋህ ርግብ ባለእግርና ከንፎች ስትሆን

ብልሃተኛ እባብ በደረት ይሄዳል ።

የዚህ ቅኔ ፍሬ አሳቡ ጥበበኞች በጥበባቸው የሚመኩባት ከሆነችና ጥበባቸውም ከየዋህነት ብልጫ ካላት ፤ ጥቁሩን ነጭ ፤ አጭሩን ረዥም ግድረግ ባልተሳናትም ነበር ። ጥበበኞችም እንደሰነፍ ፍግሚያቸው ሞትና መቃብር ባልሆነም ነበር ። በመሆኑም የዋህነትም ርግብን ሲጠቅማት ፤ ጥበበኛነት እባብን በደረት ከመሄድ እንዳላዳ ነው በመግለጥ ባለቅኔው የትምክህተኞችን ጥበብ አኮስሰዋል ።

202 መወደስ

ዘኢይቼህ (መጋቢ ፤ ዘደብረ ወርት)

ንጹሐነ በቀል ንኩን ፤ እምከመ ተሠርዐ

መሥዋዕተ ሕማም ሰብእ እስመ ለጌሠም ኢየጎድር ፤

ወዘከመ አጋግ ኮነ ተጸውዖ ዘሉ ፍጡር

መብልዕ እንዘ በአፋሁ ውስተ ሞት መሪር ።

ወእንዘ ይረውጹ ከልኤሆሙ

በዓለ ፈረስ ረኃብ ወደፄ ቀሊለ እግር፤
ለረኃብ ይቀድሞ ጊዜ ምህርካ ሰብእ በጉብር
ደፄ ውስተ ዓለም በክነፈ ነፋስ ዘይሰርር፤
ወከመ ዕራቃ ኢትኩን ገራህተ ዓለም መንበር
እንግሥ ምሕረተክ እምላክ ሙሴ ወአልዓዛር።

ትርጉም

ከበቀል ንፁሃን እንሁን፤ ከተሰራ
የሀግም መስዋእት/ ሰው ለነገ አያድርምና፤
መብል በአፋ ውስጥ ሳለ ወደ መራራ ሞት
የፍጡር ሁሉ መጠራትም እንደ አጋግ ሆኗልና።
ባለፈረስ/ ራብና
በሽታ/ እግረ ቀላል ሁለታቸው ሲሮጡም፤
ወደአለም በነፋስ/ ከንፍ የሚበር በሽታ
በሰው ምርኮ ጊዜ በግድ ራብን ይቀድመዋል፤
የአለም እርሻ/ ወንበርም ባዶዋን እንዳትሆን
የሙሴና የአልዓዛር እምላክ! ይቅርታህን አንግስ።

ምስጢር

የቅርባን መስዋእት ለነገ እንደማያድር እያንዳንዱ ህመምተኛ
በአንድ ቀን የሚሞት ሆነ። አጋግንም ነቢይ ሳሙኤል በጦር ሲወ
ጋው ሞቱ መራራ እንደሆነ የህመምተኛው ውጋት አሰቃቂ ሆነ።
ወደገንብ በአስቸኳይ የተጠራ ሹምም የነረሰውን ሳይውጠው እንደ
ሚሮጥ መቅሰፍቱ አጣጥሏል ነው። ባለፈረስና ባለሰረገላም ሲሮጡ
ባለፈረሱን ባለሰረገላው (ባለመኪናው) እንደሚቀድመው የነፋስ
በሽታ ከራቡ በፊት ሆነ። አለምም ባዶዋን እንዳትቀርና እርሻ መን
በርም (ዙፋን) ጦም እንዳታደር ዘር መንግስት/ እንደሚዘራባት
እምላክ ሆይ! ይቅርታህን አድርግልን በማለት ባለቅኔው የነፋስ
በሽታና የክፉ ቀንን አሰቃቂ ገፅታ በቅኔያቸው ተርከዋል።

203 መወድስ

እግዚአብሔር አንተን በመበደል ጊዜ
የሚያህለኝ የለም እኔን ከፈጠርኸው ሁሉ ፍጡር፤
እመስላህሁና መቼም ይሁዳ ወንድሜን በጉብር
ምንም ብበልጠው በጥበብ በነውር
ካባቴ ከነፄ ጋር
የተካከልሁ ነኝ እኔም ወርቅና ብርን በማፍቀር።
እንብላ እንብላ ሲሉ ሰዎች ስጋ መልክኛው ቢቀር
ቆርጠው የሄዱ ብዙ ናቸው እኔን ጨልሞኝ ስድበረበር፤
ከነጋም ወዲያ እንዳልሄድ እሊያ በሄዱበት አገር
ይጠብቀኛል ከሁዋላዬ የሁሉ ጠላት መቃብር።

ትርጉም

ይህ ቅኔ በአማርኛ ቋንቋ የተደረሰ ስለሆነ መተርጎም አላስፈለ
ገም። ስለዚህ የሰምና ወርቁ ምስጢር ብቻ እንደሚከተለው ይነገራል።

ምስጢር

እንዳንድ ብልጥ የግለሰብ ተቀጣሪ «ጌታዬ ሆይ! የእኔን ያህል
ያገለገለ አሽከር የለህም። ግን ያገልግሎቱን ዋጋ አላገኘሁም» በማ
ለት ለቀጣሪው አገልግሎቱን ይዘረዝራል። እንዲሁም አንድ ተነሳሂ
(ተፀፃኝ) ባለቅኔ እግዚአብሔርን በመለማመጥ፤ የራሳቸውን ሀጢአት
ከፍ የሌላውን ሀጢአት ዝቅ በማድረግ ተቀኝተዋል። ራሳቸውንም
ከይሁዳ ጋር አነፃፅረዋል። ምክንያቱም ይሁዳ የክርስቶስ ደቀ መዝ
ሙር ሲሆን ክርስቶስን ለገንዘብ ብሎ እንዳስቀለው ሁሉ፤ የክርስ
ቶስን ህግ በገንዘብ ፍቅር ማፍረስ በባለቅኔው እምነት ክርስቶስን
እንደመስቀል ስለሆነ ነው። ሀብታምንም ሀብታም እንደሚወዳደ
ረው ገንዘብን በመውደድ ባለቅኔው ለድህ አልአዛር ያልራራ ኒዌን
እንደሚወዳደሩ አረጋግጠዋል።

ከዚህም ሌላ ስጋ ለመብላት የጓጉ ሰዎች የሰጋ መልከኛው
 ያቀረበላቸውን ብርንዶ ስጋ እየቆረጡ ይበሉና በየቤታቸው ይሄዳሉ።
 እንዲሁም የአለም ሰዎች እንብላ እንጠጣ ሲሉ ፡ በማግኘት ላይ
 ግጣት እንዳለ አስበው አለምን የናቁ መናኞች በቁጥር አይወሰኑም
 (ብዙ ናቸው)። በጨለማ የሚሄድ ሰው እንደሚድበረበር (እንደሚ
 ደናበር) እንዲሁም ተፀፃፍ ባለቅኔ ሀጢአታቸው ቀናውን መንገድ
 ጋርዶባቸው በአለም ይልከሰከላሉ። ቀኑ በመምሸቱ ጉዞውን ያቋረጠ
 የጥንት ነጋዴ ሲነጋ እንኳን እንዳይጓዝ ሽፍቶች በሰረሃ ውስጥ ሸም
 ቀው ይጠብቁታል። እንዲሁም ተፀፃፍ ባለቅኔ ልጣቸው የተራሰና
 መቃብራቸው የተማሰ ደካማ በመሆናቸው ይህን አለም ንቀው ወደ
 ገዳም ለመሄድ አለመቻላቸውን በቅኔያቸው ገልጠዋል።

203 |ሀ ግእዝ ጉባኤ ቃና

ዘእንገዳ (መጥህር ፡ ዘዲማ)

ጊዮርጊስ ካህን መፍቀሬ ማኅሌት ተመትሮ
 ርእሶ አጽነነ ለጸዊረ መጥባሕት ከበሮ።

ትርጉም

ማህሌት/መቆረጥን የወደደ ካህን/ጊዮርጊስ
 ከበሮ/ሰይፍን ለመሸከም ራሱን አዘነበለ።

ምስጢር

ማህሌትን የሚወድ ካህን ከበሮን በአንገቱ ለማንገት ራሱን
 ዘንበል እንደሚያደርግ ሁሉ ፡ ጊዮርጊስ በሰይፍ በተቆረጠ ጊዜ ራሱ
 ወደቀ ይላሉ ባለቅኔው።

104 ዘአምላኪየ

በቀራንዮ ተገብረ ዘያስተፃጽብ ልሂቀ ፤
 እንዘ ደም አልቦ በኮከብ ዘወድቀ
 ዘኢወድቀ ወርጎ እምጣነ በደም ተጠምቀ።

ትርጉም

ሸማግሌን የሚያስደንቅ በቀራንዮ ተደረገ ፤
 በወደቀ/ኮከብ ደም ሳይኖር
 ያልወደቀ/ጨረቃ በደም ተጠምቋልና (ጠልቋልና)።

ምስጢር

መድማት የሚገባው የወደቀው ሰው ሳይደማ ያልወደቀው
 ደምቶ ቢገኝ እንደሚያስደንቅ ፡ ክርስቶስ በቀራንዮ በተሰቀለ ጊዜ
 በምድር የወደቀው (የረገፈው) ኮከብ እያለ ያልወደቀው ጨረቃ
 ደም መምሰሉ የሚያስደንቅ መሆኑን ደራሲው በቅኔያቸው ምስጢር
 አመልክተዋል።

205 መወድስ

ዘድንቆ ግርብ

ኩሉ ይትገደግ እመ ጎደግዎ።
 ለጠይቆ ዝኒ ነገር እምሐልዮ መንበር ምጡቅ
 ኢያሱ ጎደግ ተድላ መንበሩ ዘወርቅ ፤
 ወከዊናተ ነግድ በበብሔሩ
 ኢያስተፃጸበ ያዕቆብ ልሂቅ
 በአንጻረ አብርሃም ወይስሐቅ።

ትሩፋነ እሉብ ንሕነ ገለፍተ ፍና እንበለ ሥንቅ
ለጽድቅ ኢንዚከራ ወኢትዚከረነ ጽድቅ፤
እስመ ጊዜ ብዕልነ ንትፃበይ ወጊዜ ንደትነ ንሰርቅ ።
ትካዝነሂ ካልእ እምትካዘ ጳውሎስ ሊቅ፤
እስመ ዘኢየሳልቅ መሰለነ ንብረተ ዓለም ዘየገልቅ ።

ትርጉም

ከተውት ሁሉ ይተዋል ።
ይህንም ነገር ለመረዳት የመጠቀ ዙፋንን ከመመኘት የተነሳ
ኢያሱ የወርቅ ዙፋኑን ምቹት ተወ፤
በያገሩ እንግዳ መሆንንም
በአብርሃምና በይስህቅ አንፃር
ሽማግሌ ያለቆብ አላደነቀም ።
ገን የእነዚህ ቅሪቶች ያለስንቅ መንገድን ሂያጆች እኛ
እውነትን አናስባትም፤ እውነትም አታስበንም፤
በብልፅግናችን ጊዜ እንታቦያለንና፤ በችግራችንም ጊዜ እን
ሰርቃለንና
አሳባችንም ከሊቅ ጳውሎስ አሳብ ሌላ ነው፤
የሚያልቅ የአለም ንብረት የማያልቅ መስሎናልና።

ምስጢር

በአለም ከሚያጓት ነገሮች ሁሉ ዋናው የመንግስትን ዙፋን
ምቹት መተው ሲሆን፤ ቀራጥነት ካለ ሊፈፀም ይችላል። ይህም ዙፋን
ናቸውን በተዉ በነአድያም ሰገድ ኢያሱ ታውቋል ። ያለቆብም ያገሩን
ምቹት ከእንግድነቱ አገር መጉላላት ጋር ሲያመዛዝነው እንግድነቱ
ብርቅና ድንቅ ሊሆንበት አልቻለም ። ምክንያቱም ከአያቱ አብርሃ
ምና ከአባቱ ከይስህቅ የወረደ ልምድ ስለሆነ ነው ።

በማግኘቱም በማጣቱም የማናውቅበት «የእሳት ልጅ አመድ»
እኛ አለና፤ ሰናገኝ ስንታበይ፤ ሰናጣም ስንሰርቅና መንገዳችንንም
ያለስንቅ ስንሄድ ተስፋ ቢሶች ነን ። ለመንገድ የሚበቃውን ስንቅ

ሳያዘጋጅ ወደሩት አገር እንደሚሄድ መንገደኛ በዚህ አለም ሀብታ
ችን መንግስተ ሰማይን አንዋጅበትም፤ ለዚህ አለም እንጂ ለወዲያ
ኛው አለም እንደ ቅዱስ ጳውሎስ አንጨነትም ይላሉ ባለቅኔው ።

206 መወደስ

ዘተዋነይ

ቦት ተአምር ከመይትቀነዩ
ለበረድ በረድ ወመብረቅ ለመብረቅ ፤
ለምንት ውእቱ ተቀንዮትከ በወርቅ
ዕሩቅ ብእሲ ለብእሲ ዕሩቅ
ዓለመ ሕይወቱ ዘየገልቅ
ወሰማየ ዐፅሙ ይትከደን ደመና መቃብር ዕሙቅ ፤
በኢየር እንዘ ሀሉ አምላክ ኢየር ምጡቅ
ዘይፈትሕ በገጥእ ወይፈትሕ ለጸድቅ ፤
አምጣነ ጽጌ ዓለም ሠርፀ መደልዋን አዕጺቅ
ጽባሐ ይሠርፀ ወሠርከ ይወድቅ ።

ትርጉም

ራቁት ሰው (ባዶ ሰው) ፤
በረዶ ለበረዶ መብረቅም ለመብረቅ
እንደሚገዙ ታውቃለህን ፤
በሃጢአተኛው የሚፈርድበት ለገድቁም የሚፈርድለት
የመጠቀ የኢየር (ሰማይ) አምላክ በኢየር ሳለ
የህይወቱ አመት ለሚያልቅ
አጥንቱ /ሰማይም ጥልቅ መቃብር/ ደመናን
ለሚለብስ ለራቁት ሰው
በወርቅ መገዛትህ ለምንድን ነው ፤
የገብዘች /ጫፎች ፅንሰ የሆነ አበባ/ አለም
ጥዋት ይበቅላልና ፤ ማታም ይረገፋልና ።

በረዶ ሲባል ሁሉም በፀሀይ ሙቀት ስለሚሟሟና ሙብረት ሲባል ሁሉም እየር ወለድ ስለሆነና እንደ ካንዱ የሚበልጥበት ምክንያት ስለሌለው ሰውም ሲባል ሁሉም አላፊና ጠፊ ስለሆነ፤ እያንዳንዱ ሰው ሰርተ ማግኘት እንጂ ከሁሉ በላይ የሆነ አምላክ እያለ አንዱ ላንዱ የገንዘብ ተገዥ ሆኖ የለበትም «ምክንያቱም አለም ጥዋት ታይታ ማታ እንደምትረግፍ አበባ ናትና በማለት የቅኔ አባት ተዋነይ አመስጥሯል ።

207 ዕዝል ዕጣነ ሞገር

ፀሐየ ሰማይ ያውጧ ሀገረ መርቁ ርትቅ እንዘ ቅርብቶ ደደዘ ኢያመውቅ፤
ዝኒ ሕንጻ ምሳሌ ፀሐየ አሞንዮስ ሊቅ ከመ ኢያንቀልቅል በጥቂት፤
ለዐይነ ሄሮድስ ቅሩብ እንዘ ውእቱ ረቂቅ ለዘርጎቁ ነገሥተ ጽባሕ ተግህደ በጽድቅ ።

ትርጉም

የሰማይ ፀሀይ፡ የቀረበችው ደጋን ሳያሞቅ ሩቅ የቆላ አገርን ያሞቃል፤
ይህም የምሳሌ ህንፃ ለሊቅ አሞንዮስ ፀሀይ በተረዳ ነገር እንዳይናወጥ፤
ለቅርብ ሄሮድስ አይን ረቂቅ ሲሆን ለራቁ የምስራቅ ነገስታት በእውነት ተገለጠ ።

ምስጢር

ፀሀይ አቅራቢያውን ደጋን (ተራራ ኮረብታውን) ሳያሞቅ የራቀውን በረሃ እንደሚያግለው ሁሉ፤ ፀሀይ የተባለው የአሞንዮስ ጌታ ክርስቶስም በአቅራቢያው ላለው ለሄሮድስ ሳይገኝለት ከሩቅ አገር ለመጡት ለሰብእ ሰገል መታየቱን ባለቅኔው ያስገነዝባሉ ።

ኢየሱስ በቤተ ልሄም ከድንግል ማርያም በተወለደ ጊዜ የጥበብ ሰዎች ሶስት ነገስታት ከምስራቅ አገር መጡና በክብት በረት ለተወለደው ህፃን ሰገዱለት « ወርትና ክርቤ እጣን ገበሩ ለትና በሌላ መንገድ ወደአገራቸው ተመለሱ » የገሊላ ንጉስ ሄሮድስ ግን በቤተ ልሄም የተወለደውን ህፃን ክርስቶስን ሊያገኘው አልቻለም (ማቴ. 2) ።

208 ዕዝል ጉባኤ ቃና

ዝገብረ መድሃን (አለቃ፡ ዘለሰዐት)

እነግር እነ ለገብረ ሚካኤል ጽድቆ፤
እስመ ገብረ መድሃን እነ ወመኑ ይከልአኒ ተጠምቆ፤

ትርጉም

እኔ የገብረ ሚካኤልን እውነቱን እናገራለሁ፤
እኔ ገብረ መድሃን ነኝና፤ መጠመቅን ግን ይከለክለኛል።

ምስጢር

በመጠመቅ (ክርስትና ሲነሱ) ገብረ መድሃን መባል ሰርአት እንደመሆኑ፤ ገብረ መድሃን የተባሉት መምህር ተጠምቆ ከተባሉ መምህር ጋር በሙያ አንድ መሆናቸውን በቅኔያቸው ምስጢር ያስገነዝባሉ ።

ታሪክ

አለቃ ገብረ መድሃን፡ አለቃ ገብረ ሚካኤልና መምህር ተጠምቆ የትምህርት ቤትም የሙያም ጓደኞች ናቸው ። ከአለታት በአንዱ ቀን ሶስቱም አብረው ምስጢራዊ ጨዋታን ሲጨዋው አለቃ ገብረ መድሃን ስለሁለቱ ጓደኞቻቸው ይህን ቅኔ ዘረፉ ይባላል ።

ዓለመ ሥጋነ
 ዐባይ ባሕር ዘርኢከዋ
 ድምርት ይእቲ በእሳተ ብዙኅ ተጽዕቆ ፤
 ወእለ ውስቴታ ዘነሥኡ መሰንቆ ።
 ወለብእሲሃ ጥበብ ዘወይነ መንሱት አውደቆ
 አልቦ ረድኤት ዘይሰውቆ ፤
 ወእኅቱ ፍጽምት ደግሰቆ
 ታስቆትዎ ሐቂፋ ደቂቆ ።

ትርጉም

ያየሁዋት ትልቅ
 ባህር / የሰጋችን አለም
 በብዙ መጨነቅ እሳት የተደለች ናት ፤
 በውስጧ ያሉትም መሰንቆ እንደያዙ የተሞሉ ናቸው።
 ጥፋት / የወይን ጠጅ የጣለው ጥበብ / ባሏንም
 የሚደግፈው ረዳት የለም ፤
 ፍፁም እህቱ ደግሰቆም
 ልጆቹን አቅፋ ታለቅስለታለች ።

ምስጢር

ሀዋርያው የሆነስ በራእዩ «ከእሳት ጋር የተቀየጠች ባህርን
 አየሁ» ባለው አንፃር የእሳት ባህር ምሳሌ የሆነችው ይህች የሰጋ
 ችን አለም በጭንቀት የሚኖርባት ናት። የሚኖሩባትም ሰዎች እነ
 ሰኝ ላብዛው ጠበበኝ ላስፋው በማለት አሳብ የተዋጡ ናቸው።
 ደግሞ በወይን ጠጅ የሰከረ ሰው ባልሆነ ቦታ ሲወድቅ፡ የሚያነሳው
 እንደማያገኝ የአለምም ጥበብ ከጥፋት አያድንም። ከዚህም ሌላ

ለሞተ ሰው እህቱ ልጆቹን አቅፋ እንደምታለቅስለት የአለምና የወ
 ዳጆቹ ምሳሌ በእሳት የተቃጠለችው ደግሰቆ መሆኗን ባለቅኔው
 አስረድተዋል ።

210 መወድስ

አትሮንስ ረጋብ ሰሎሞን ድንግለ ኢያሱ
 አቢሚሌክ ግፍዕ ኤርምያስ ዘአልሀቆ
 አዕረገ ብኪ እግረ ተሣልቆ ፤
 ለገጽኪ ፈረሳዊ
 የሐንስ ተሰዶ አኮት አጥመቆ ።
 ወተመሥጦ ልቡናኪ
 በዘልቡና ይመሥጥ ድምፁ ሰቆቃው መሰንቆ ።
 ረጋብሂ አምላኩም ለሰብአ ብዙኅ ናፍቆ
 ለቃዴስ ልቡናኪ በግብጽ ያድለቀልቆ ፤
 ወእንዘ ይዘርዕ ነግሀ ዘርዕ ልቡና ተጽዕቆ
 ለእብን መልዕልቴሃ ቦ ዘይወድቆ ።

ትርጉም

የሰሎሞን / ራብ ዙፋን / የኢያሱ ድንግል ፤
 ኤርምያስ ያሳደገው አቢሚሌክ / ግፍ
 ዝብብት / እግርን አወጣብሽ ፤
 የፋሬስ ወገን / ፊትሽን
 የሆነስ / መሰደድ አጥምቆታልና ፤
 ልብን በሚመስጥ
 በልቅሶ / መሰንቆ ድምፁም ልብሽ ተመስጧልና ።
 የብዙ ጥርጥር ሰዎች አምላክ / ራብም
 በረሃ / ልብሽን በግብፅ ያናውጠዋል ፤
 የልብ ዘር / መጨነቅንም በጠዋት ሲዘራ
 በድንጋይ ላይ የወደቀ ዘር አለ ።

ለሰሎሞን በተዘጋጀለት በዳዊት ዙፋን ላይ የሚቀመጥ እግሩን እንደሚዘረጋባት፤ በራሱም የተሰቃዩት ቅድስት ማርያምን መገፋት መዘባበቻ አደረጋት። ደግሞ አባት ልጁን ተጠብቦ ተጨንቆ እንደሚያሳድግ ነቢይ ኤርምያስም ግፍ ተቀብሏል።

የሀንስ ፈረሳዊውን በውሃ እንዳጠመቀው መሰደድ የማርያምን ፊት በእንባ አጠበው። ከዚህም በላይ የመሰንቆ ድምፅ ልብን እንደሚመስጥ የልቅሶ ብዛት የማርያምን አእምሮ ሲያናውጠው ራሱም የማርያምን ልብ አደከመው። ዘርም በገበሬ እጅ ሲዘራ በድንጋይ ላይ የሚወድቅ ፍንጣሪ እንዳለ መጨነቅም ማርያምን እንቅፋት አስመታት ይላሉ ባለቅኔው።

211 ዋዜማ

ዘአርአያ መረታ (አቶ)

መላእክተ ሰማይ ለመታብር
በከመ ሕገ ላእክ የሴፍ አማሕፀንዎ ዐቂበ
እንበለ ሩካቤ ኪያሃ መዝገበ፤
ዳዊትስ ዘመዳ አመ በመቃብር ተረክበ
አንሰ ዕፂ ብሂለ በከመ ነበበ
እምከልእዎ ኀቢሃ ቀረበ።

ትርጉም

የሰማይ መላእክት መቃብርን
እንደ መላክተኛ የሴፍ ህግ ያለገንኝት እርሷ
ሳጥንን መጠበቅን አማጣት (አደራ አሉት)፤
ዘመዱ ዳዊት ግን በመቃብር ቢገኝ
«እኔ ትል ነኝ» ማለትን እንደተናገረ
መደረግ መቅረብን በክላህለት ነበር።

እነዘካርያስ ብላቴናይቱን ማርያምን ጠብቅ ብለው የሴፍን እንደአማጡትና እርሱም ያለ ሩካቤ (ያለገንኝት) በንፅህና ጠብቆ እንዳስረከባቸው፤ መቃብርም የተቀበረችበትን ቅድስት ማርያምን እንደ ሌሎች መታት አላፈረሳትም፤ አላበሰበሳትም። የሰጋ ዘመዱ ዳዊትም « እኔ ትል ነኝ » ብሎ በማረጋገጥ ትልነቱን ካመነበት በስመ ዘመድ እርሱን ወደበድኗ ማቅረብ አይገባም በማለት ደራሲው ቅኔያቸውን አመስጥረዋል።

212 ሥላሴ

ዘሊላይያስ (አቤቶ)

በለሰ ገነት
ለአዳም ወሒዋን መቲርተሙ
መንከረ ልደት አምላክ መንገሴሆሙ ሰሐበ፤
ወገብርኤልሃ ዜናዌ ቀጸበ።
እንተ ከመዝሰ ግብር እምከመ ለአዳም ተውህበ
ወረከበት ሒዋን ዘኢተረከበ፤
ካዕበ ይስሐብ ኀቢሆሙ አበ
ለበለስ ይምትርዎ ካዕበ።

ትርጉም

የገነት በለስን
የአዳምና የሂዋን መቆረጣቸው
ልደቱ የተደነቀ አምላክን ወደነርሱ ላበ፤
ዝነኛ ገብርኤልንም ወደነርሱ ጠቀሰ።
እንደዚህም ያለው ስራ ለአዳም ከተሰጠ
ሂዋንም ያልተገኘውን ካገኘች፤
አብን ዳግመኛ ወደነርሱ ይሰብ ዘንድ
በለስን ሁለተኛ (ዳግመኛ) ይቆረጡት።

ምስጢር

ቤተ ሰሪ አረግ እንደሚመዝ የአዳምና የሄዋን በለሰን መብላት ሰማያዊው እግዚአብሔር ወልድን ሰው ለመሆን አደረሰው ። ደግሞ አንድ ጓድ ጓደኛውን በእጁ እንደሚጠቅሰው የአዳምና የሄዋን በለሰን መብላት ገብርኤል የተባለውን መልአክ የወልድን መፀኑንና መወለድ ለቅድስት ማርያም እንዲያበስር አደረገው ።

ከዚህም ሌላ መጠጥ ሲደጋግሙት እንደሚያረካ በለሰን ቆርጦ መብላት ወልድን የስጋ ዘመዳችን ካደረገልን፣ አዳምና ሄዋን ዳግ መኖሩ በለሰን ቆርጠው ቢበሉት አብም እንደ ወልድ በስጋ ይዘመደን ነበር ይላሉ ባለቅኔው ።

213 ሥላሴ

ወልድ ፊደለ ዐርብ
ላዕሌሁ ለዕፅ አመ ተሰፍሐ
ሕማማተ ሥጋ ደቂቅ ከመ ኪያሁ ያንብቡ
ሃዕረ ቀኖተ ሐፂን ነሢአሙ ቀርቡ፤
ለመምህርሙ ትጉህ ይሁዳ እንተ ፈድፈደ ጥበቡ
ሠላሳ ብሩር አምጣን አስቡ ።
ወጽኦፊተ ዝንቱ ፊደል በማይ ገፀቡ፤
እስመ ሐረ ውስተ ደይን ምስካቡ ።

ትርጉም

የአርብ ፊደል/ ወልድ
በእንጨት ላይ በተዘረጋ ጊዜ
የስጋ ህማሞች/ ልጆች እርሱን ያነቡ ዘንድ
የብረት ችንካር/ ላርን ይዘው ቀረቡ፤
ጥበቡ የበዛ የትጉ መምህራቸው ይሁዳ

ደመወዙ ሰላሳ ብር ነውና ።
የዚህንም ፊደል ዕህፈት በውሃ አጠቡ፤
ወደ ቅጣት / መኝታው ሄዷልና ።

ምስጢር

የሀፃናት መማሪያ ፊደል በእንጨት ላይ ተዘርግቶ ልጆች በላር እየነኩ እንደሚቆጥሩት፤ ወልድ አርብ ቀን በእንጨት መስቀል ላይ ተሰቀለ፤ በችንካር ተቸነከረ፤ የስጋ መከራንም ተቀበለ ። የልጆቹም መምህር በሰላሳ ብር እንደሚቀጠር ይሁዳ ወልድን ለሰላሳ ብር ሸጠው ። መምህሩ ከክፍሉ ሲወጣ ትንንሾቹ ልጆች ፊደሉን በውሃ እንደሚያጥቡት ከወልድ ጎንም ውሃ ፈሰሰ ። ይሁዳም ወደቅጣት ቦታ ወረደ በማለት ባለቅኔው ቅጂያቸውን አመስጥረዋል ።

214 ግእዝ ጉባኤ ቃና

ረቢ ሰገደ በመንፈቀ ሌሊት ለረቢ፤
እኮኑ አጽባዕት እምን አጽባዕት የዐቢ ።

ትርጉም

መምህር በእኩለ ሌሊት ለመምህር ሰገደ፤
ከጣት ጣት ይበልጣልና ።

ምስጢር

ከጣት ጣት እንደሚበልጥ፤ ከመምህር መምህር ስለሚበልጥ ከላቀው መምህር ዝቅተኛው መምህር ጠይቆ ይረዳል ። እንዲሁም የአይሁድ አለቃ ኒቆሊዮስ በኢየሱስ አምና፤ እምላክነቱን መስክሮ ሌሊት ለኢየሱስ መስገዱን የቅኔው ምስጢር ያስረዳል ።

ረቢ የተባለው የአይሁድ አለቃ ኒቆዲሞስ ነው። እርሱም ቀን ቀን በአራቱ ህግ ከአይሁድ ጋር እየመከረ ሌሊት ሌሊት ወደክር ቶስ እየሄደ ይሰግድለት ነበር። ሁለተኛው ረቢ ኒቆዲሞስ የሰገለት ኢየሱስ ነው። በዚህም ኢየሱስ ኒቆዲሞስን «ከውሃና ከመሬት ቅዱስ ያልተወለደ ወደ እግዚአብሔር መንግስት ሊገባ አይችልም» ቢለው፣ ኒቆዲሞስ «ዳግመኛ ወደእኛት ሆኖ መግባት እንዴት ይቻላል?» ብሏል (ዮሀ. 3)።

215 ጥዜማ

መንበረ ኪሩባዌ

ለእመ በቅብዐት ወረሰ ፍሬ ከርሥኪ ዕፁብ፣
ዘቤተ ድንጋሌ ማርያም ርግብ፤

እስመ ከማሁ ዙልነ ሱቴፋን ቅብዐት ሕዝብ
እስፍንተ ያገምር መንበሩ ለአብ

ወእስፍንተ ይጸውር ኪሩብ ።

ትርጉም

የኪሩብን ዙፋን

የሚያስደንቅ ሆድሽ ፍሬ በመቀባት ቢወርስ፤

የድንጋሌ ቤት ልጅ ማርያም ርግብ፤

ሁላችን እንደርሱው የቅባቱ ተሳታፊዎች ህዝብ ነንና

የአብ ዙፋኑ ስንትን ሰው ይችላል?

ኪሩብስ ስንትን ይሸከማል?

ምስጢር

አንድ ወንበር ወይም አንድ ዙፋን ከአንድ ተቀቢ ሹም ሌላ ይዘም። ስለዚህ ከቅድስት ማርያም በስጋ የተወለደ እግዚአብሔር ወልድ በመንፈስ ቅዱስ ቅባት የከበረ ከሆነ፤ ክርስቲያኖች ሁሉ

በውሃ ተጠምቀው በሚያገኙት በመንፈስ ቅዱስ ልጅነት የወልድ ግብረ አበሮች መሆናቸው ነውና። ኪሩብ የተሸከመው አንዱ ዙፋን ይህን ሁሉ አምላክ ሊችል ነው ወይ? በማለት ባለቅኔው «ወልድ በቅብዐት መንፈስ ቅዱስ ከበረ» የሚሉ ወገኖችን በቅኔያቸው ምስጢር ገስፀዋል።

216 መወድስ

ዘገይለ ሥላሴ (አለቃ)

እ ዓለም ኢይደልወክ

በገልቀተ ብሉይ ልብስክ ትግበር ንዘነ ልብ፤

አኮኑ ወሀበ እግዚአብሔር ቅሩብ

ክልኤቱ ጽላት ድጎረ ተሰብሩ

ጽላተ ክልኤተ ለሙሴ መክብብ፤

ወወሀበ ለኢዮብ

ድጎረ ገልቀተ ብዕል ብዕል እንተ አልበቱ ሐሳብ።

ልብክስ እመ አእመረ ጣዕመ ሐተታ ሐሊብ

ንዘን ይደልወክ በገልቀተ ዕድሜ ወይን ክብካብ፤

እስመ ከመ ይትረከብ ልብስ ድጎረ ገልቀተ ልብስ ዕፁብ

ዕድሜ እምድጎረ ገልቀ ዕድሜ ኢይትረከብ።

ትርጉም

አለም ሆይ ለአርጌ

ልብስህ ማለቅ የልብ እዘንን ታደርግ ዘንድ አይገባህም፤

ሁለቱ ፅላቶች ከተሰበሩ በሁዋላ

ሁለት ፅላትን ለሹምሙሴ

ቅርብ እግዚአብሔር ሰጥቷልና፤

ከብልፅግና እልቀት በሁዋላም

ቁጥር የሌለው ብልፅግናን ለኢዮብ ሰጥቷልና።

ልብህስ የምርምር / ወተት ጣእምን ቢያውቅ

ለሰርግ ወይን ጠጅ / እድሜ አልቀት አዘን ይገባል፤
ከድንቅ ልብስ አልቀት በሁዋላ ልብስ እንዲገኝ
እድሜ ካለቀ በሁዋላ እድሜ አይገኝምና።

ምስጢር

ባለፀጋ ልብሱ ቢያረጅና ቢያልቅ ምን አለብላለሁ እንደማይል
ሁለት ፅላቶች የተሰበሩበት ሙሴ ሌሎች ሁለት ፅላቶችን አግኝ
ቷል። ገንዘብም ቢያልቅ ገንዘብ ያለው ሰው ምን እበላለሁ እንደ
ማይል ሀብቱ ያለቀበት ኢየብ ሀብቱ እጥፍ ሆኗል ታል። ይህ ሁሉ
መገኘቱ ህይወት ባያልቅ ስለሆነ ህይወት ካለቀ መተኪያ ስለሌ
ለው፣ ከልብስና ከገንዘብ ይልቅ ለህይወት ግብብ ይበልጣል በግ
ለት ባለቅኔው የህይወትን ክቡርነት ያስረዳሉ።

217 ጥዜማ

ዘተክለ ጽጉን (አለቃ)

ወላጁ ሶምሶን ረዓይታዊ
በቃለ አፍኦዊ ትሕዝብት ለመልአክ ሰግይ ነበር፤
በሐቅል ምስለ ብእሲቱ አኮኑ ረከቦ
እጋ ዘእብሰ በፍቅር ድጋሪ ለመልአክ ሰሐቦ
ምስለ ብእሲቱ ፅንሰት እምተሐዘቦ፤
እስመ ክንፍ ለወልዱ ተውሀቦ።

ትርጉም

የረአይታ ወገን የሶምሶን አባት
በላይ መድላ ጥርጣራ ቃል የሰማይ መልአክን ተናገረው፤
ከሚሸቱ ጋር በዱር አግኝቶታልና።
ፀጋ ዘእብ ገን በፍቅር መልአክን ከላበው በሁዋላ
ከፀንሰች ሚስቱ ጋር በተጠራጠረው ነበር፤
ክንፍ ለልጁ ተሰተቶታልና።

ምስጢር

አንድ ሰው ከሚስቱ ጋር በሚካ ውስጥ ሲያወራ ያገኘውን ሌላ
ሰው ባልጠለቀ (በቀል በሌለው) ጥርጥር ቃል ያነጋግረዋል፤ ምክ
ንያቱም ልጁ አባቱን እንጂ ሰውየውን ስላልመሰለ ነው። እንዲሁም
የሶምሶን አባት ሚስቱን ሲያበስር (የምስራች ሲነግር) በዱር ያገኘ
ውን መልአክ በሌላ ሁኔታ እንዳይገምተው የልጁ መልክ መልአ
ክን አልመሰለም።

ነገር ግን ከሴትየይቱ ጋር ሲያወራ በዱር የተገኘውን ሰው
መስሎ ልጁ ሲወለድ ባልየው ሰውየውን በፍፁም እንደሚጠረጥ
ረው፣ የፀጋ ዘእብ ልጅ ተክለ ሃይማኖት በክንፍ መልአክን መስሎ
በመገኘቱ በአባቱ በኩል ያጠራጥር እንደነበር በማመልከት ቅኔው
ተመስጥሯል።

218 ዕዝል ጉባኤ ቃና

ዘተዎድርስ (መልአክ ፀሐይ)

ግርያም ዘኢትፈርህ ሐሜት
ፍርፋራተ ገብስት ሰአለት በፍና እንዘ ትጸውር ገብስት።

ትርጉም

አሜት የግፉፈራ ግርያም
እንጀራ ተሸከማ የእንጀራን ፍርፋራ በመንገድ ለመነች።

ምስጢር

ያልተቆረሰ እንጀራ እያላት ቱራሽ እንጀራ የምትለምን ለማኝ
«አሜትን አትፈራም?» ይባላል። በአንገሩም ቅድስት ግርያም ከአ
ገሯ ወደምድረ ግብፅ በተሰደደች ጊዜ ህብስት የተባለ ልጅዋን ይዛ
እንጀራ መለመዷን በመገለጥ እርሷም ልጅዋም ነውር የሌለባቸው
መሆኑን ባለቅኔው አስገንዝቦዋል።